Jaargang 113. Maandag, 20 November 1854. No. 95.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH OOST-INDIË.

BATAVIA, 24 September.

De laatste tijdingen van Palembang loopen tot den 1sten September. Deze behelzen het volgende:

In de Rambang Niero, divisie Lematang Ilier, waren [illegible]schuddingen ontstaan, doordien eenig volk onwillig was om de reeds vóór ettelijke maanden met overeenkomst der hoofden bevolene verplaatsing van de doessen Djemenang ten uitvoer te leggen.

Deze verplaatsing was in het belang der bevolking, met het doel om haar betere gronden ter bebouwing te geven, en was den resident voorgesteld als geheel met het gros der bevolking overeen te komen.

De controleur der 1ste klasse *de Serière* werd, met eene bedekking van 15 soldaten, in commissie naar de Rembang gezonden, ten einde de zaak verder af te doen. Een oppasser en een pradjurit, die van Palembang vooruitgezonden waren, werden te Karang Enda in de [illegible] Kemang [illegible] het leven verloor. Toen de controleur *de Serière* zich ter vervolging zijner reis tusschen Karang Enda en Lombak bevond, werd ook hij door een' troep van 25 man aangevallen. Deze werden echter met verlies van eenige dooden en gewonden uiteengejaagd, terwijl slechts één onzer soldaten eene ligte wonde aan het hoofd bekwam. Volgens de laatste berigten (van den 22sten Augustus) was alles weder rustig. In de Makakau bestond alleen vijandige gezindheid bij de vlugtelingen van Adjie en een paar doessons, bijzonder onder den invloed van den pangeran *Poeting* staande. Den 28sten Augustus zou de resident van uit Moeara Doea een' togt naar de Makakau aanvangen.

In de overige streken der residentie was alles rustig.

RUSLAND. — TURKIJE.

In de *London Gazette* zijn rapporten der Engelsche krijgsbevelhebbers betrekkelijk de gevechten voor Sebastopol van den 25sten en 26sten October jongstl. openbaar gemaakt. Daaruit is gebleken, dat het door de Engelsche troepen op die dagen geleden verlies, hoewel niet zoo groot als men volgens vroegere berigten duchtte, zwaar en vooral in verhouding tot de getalsterkte dier troepen aanzienlijk is. Vooral bejammert men het lot der brigade ligte kavallerie, die, zonder eenig nut, bloot ten gevolge van een misverstand, grootendeels vernietigd is. Zij ging nagenoeg 700 man sterk in het gevecht, en telde bij hare terugkomst slechts 191 man; later kwamen nog eenige manschappen terug; maar de vermisten zijn vermoedelijk meestal gedood, daar hun aantal ruim tweemaal zoo groot is als het getal krijgsgevangenen, welke den Russen, volgens de rapporten van derzelver bevelhebbers, dien dag in handen gevallen zijn. Omtrent de aanleiding van dit verlies leest men in een rapport van lord *Raglan* van den 28sten October: „Toen de vijand aftrok van het terrein hetwelk hij voor eene korte wijle bezet had, gelastte ik de kavallerie, met ondersteuning der vierde divisie infanterie, voorwaarts te gaan, en van elke gelegenheid gebruik te maken om de hoogten te hernemen; en daar dit niet terstond had kunnen worden uitgevoerd en de vijand de genomen kanonnen scheen te willen wegvoeren, werd de luitenant-generaal *Lucan*, de bevelhebber onzer divisie kavallerie, uitgenoodigd snel te avanceren, den aftrekkenden vijand na te zetten en hem zoo mogelijk het [illegible] onmogelijk te maken.

„Intusschen hadden de Russen tijd om zich weder op hun eigen terrein aaneen te sluiten, met artillerie voorop en op hunne flanken.

„Door verkeerde opvatting van het bevel om te avanceren, meende de luitenant-generaal te moeten aanvallen wat er ook van komen mogt; en hij gaf alzoo last aan den generaal-majoor *Cardigan* om met de ligte brigade voorwaarts te rukken. Dit bevel werd koen en dapper uitgevoerd; lord *Cardigan* deed een' uiterst hevigen aanval; hij tastte eene batterij aan, waardoor de voorste eskadrons beschoten werden; en om dezelve heen getrokken zijnde, greep hij de daarachter staande Russische kavallerie aan; maar hier werden zijne troepen met artillerie en infanterie, zoowel als met kavallerie aangevallen, en zij moesten terugtrekken, na den vijand veel afbreuk gedaan te hebben. Zonder overijling of verwarring volbragten zij den terugtogt, maar zij hebben een zeer zwaar verlies geleden in officieren, manschappen en paarden, hetwelk alleen opgewogen wordt door het glansrijke van den aanval, en door de dapperheid, orde en krijgstucht, welke daarbij uitblonken, en nog meer uitkwamen door het geheel verschillende gedrag der vijandelijke kavallerie, die eerst met onze zware brigade slaags geweest was."

(De *Daily News* zegt, dat lord *Cardigan* is gesuspendeerd wegens zijn gedrag op den 25sten Oct. Men zegt dat de aide-de-camp van lord *Raglan*, die de verkeerde order aan lord *Cardigan* had overgebragt, bij de charge is gesneuveld, van welker ongelukkigen uitslag hij de schuld droeg.)

De *Times* deelt eene correspondentie mede uit het kamp der belegeraars van Sebastopol van den 19den tot den 25sten October. Daaruit blijkt onder anderen, dat de soldaten afgemat van vermoeijenis zijn, wegens de zware dagelijksche diensten. De artilleristen hebben naauwelijks vijf uren rust gedurende den geheelen dag. Bovendien ontbreken er eenige levensmiddelen geheel en al. Zout is b.v. eene ongekende zaak in het kamp, alsmede boter en melk. Van deze laatste kent men zelfs den smaak niet meer. Lord *Raglan* is op [illegible] avond gelukkig genoeg geweest, een weinig koud [illegible]vleesch, met wat thee en water te vinden.

De paarden echter hebben het 't ergst van allen. Zij krijgen volstrekt geen hooi of gras, zoodat zij zich met distelen moeten behelpen.

Den 22sten hebben de Russen een' kleinen uitval gedaan en waagden zich bij die gelegenheid tot digt bij de Fransche schildwachten. Op hun geroep: *Qui vive?* antwoordden zij *Inglis, Inglis!* door welke list zij de Franschen overrompeld en vijf mortieren vernageld hebben.

De verliezen, die het leger ondergaan heeft, boezemden [illegible] ernstige ongerustheid aan de belegeraars in. Van 35,000 man Engelschen, die er in den beginne waren, waren niet meer dan 16,500 manschappen in staat dienst te doen. Sedert den 10den zijn er meer dan 700 zieken naar Balakla a gezonden.

De Russen brengen hunne dooden buiten de vesting, ten einde het geallieërde kamp daardoor verpest worde. Dit mag waarlijk wel eene nieuwe wijze van verdediging genoemd worden.

Den 28sten October had de Engelsche krijgsmagt zich meester gemaakt van 193 gezadelde paarden zonder ruiters, waarschijnlijk afkomstig van de Russische kavallerie.

Naar de *Sinai* zijn berigten uit de Krim tot den 8den dezer, [illegible] voorafgaan aan de reeds bekende feiten op den 5den [illegible] stormloopen op Sebastopol was bepaald op den 5den. Van de 8000 vrijwilligers, die zich daartoe hebben aangegeven, zijn er 4000 door het lot aangewezen. Prins *Napoleon* zal de stormkolonnes aanvoeren. Zij zullen het eerst de forten [illegible] het Kerkhof aanvallen. Het ongeduld der troepen [illegible] als het ware koortsachtig. De gezondheidstoestand der [illegible] verschrikkelijk; er is gebrek aan water. De zee werpt de daarin geworpen lijken terug. In het hospitaal zijn [illegible] zieken bij een' brand omgekomen. Het vuur der vesting [illegible] verminderde." De huizen zijn in citadellen veranderd en sommige van kanonnen voorzien. Vier Russische schepen zijn verbrand. Eene belegeringsdivisie maakt het observatie-korps [illegible]

Sir *Edmund Lyons* bewaakt met een gedeelte der vloot de zee van Azoff. Al de passerende schepen worden aan een streng onderzoek onderworpen. Admiraal *Bruat* heeft te Tafla eene ontscheping bewerkstelligd. De *Cacique* en de *Spitfire*, aan de monding van den Dnieper gestationneerd, seinen de passage der Russische troepen over Perekop.

Het weder in de Krim was zeer schoon. In de Zwarte zee waren vele rampen voorgevallen. De schepen die den 17den schade hebben geleden, waren teruggekeerd.

De vloten van *Hamelin* en *Dundas*, in de baai van Katcha, bewezen groote diensten aan het leger te land.

De Russische Donau-flotille te Ismaïl zal weldra worden aangetast.

Uit de Krim is van den 8den te Konstantinopel het berigt ontvangen dat de ziekten onder de belegeraars aan het toenemen waren, en dat de troepen, vooral des nachts, verschrikkelijk van de koude te lijden hadden. Een Turksch linieschip van 80 stukken en een Turksch fregat zijn bij den jongsten storm gezonken.

Ten gevolge van het breken van een telegraafdraad, zegt men, zijn omstreeks tachtig woorden van de depêche des generaals *Canrobert*, den 15den te Parijs ontvangen, verloren gegaan; een ander berigt meldt, dat van hooger hand drie veranderingen in de depêche zijn gemaakt: men heeft, sprekende van de sterkte der Russen, het onbepaald woord *veel* in de plaats gesteld van het *viermaal* sterker; 2) men heeft het *bijvoegelijk woord* dat het verlies der geallieërden aanduidde teruggehouden; dat bijvoegelijk woord was het woord *gevoelig*; 3) heeft men aan de woorden: *de belegering wordt voortgezet*, het bijwoord *regelmatig* toegevoegd.

De officiële depêche van lord *Raglan*, opperbevelhebber van het Britsche leger in de Krim, betreffende den aanval der Russen op den 5den dezer, is den 16den te Londen bij den minister van oorlog ontvangen.

Zij luidt als volgt:

„Voor SEBASTOPOL, 6 November 1854.

„Gisteren heeft de vijand met eene zeer aanzienlijke magt den regtervleugel der Engelsche positie aangetast, die verdedigd werd door de 1ste, 2de en 4de divisiën, de gardes en de Fransche divisie van generaal *Bosquet*. Naauw was de vijandelijke aanval begonnen, of generaal *Canrobert* spoedde zich onmiddellijk naar de plaats van den strijd, en verleende mij den noodigen bijstand door voortreffelijke raadgevingen, waarvan ik niet zonder vrucht gebruik heb gemaakt.

„Het gevecht was zeer hevig en buitengemeen hardnekkig. Tegen den middag was de vijand ten eenenmale teruggeslagen en tot den aftogt genoodzaakt, terwijl hij het slagveld overdekt liet met zijne lijken en eenige honderden gevangenen in onze handen vielen.

„De getalsterkte des vijands overtrof zeer die, waarmede hij bij de Alma in het veld stond.

„Het verlies der Russen is hoogst aanzienlijk; evenwel zijn ook aan onze zijde de verliezen groot. Onder onze gekwetsten tellen wij vijf generaals, namelijk de generaals *Brown*, *Bentinck*, *Adams*, *Buller* en *Torrens*."

— In de *Preuss. Corr.* leest men: „De Russen hebben aanzienlijke toebereidselen gemaakt om den overtogt van den Donau tegen de Turken te verdedigen. Op den regter Donauoever, boven Tultscha, zijn te dien einde vijf batterijen opgerigt; de eerste bij Tultscha, van 20 vuurmonden van zwaar kaliber; de tweede bij Krasnamost, insgelijks van 20 stukken; de derde en de vierde, van 45 stukken, aan den arm der Kilia, die naar Ismaïl leidt, en de vijfde, van 24 stukken, aan de zamenvloeijing van den Pruth; te zamen dus 109 zware kanonnen tellende. De Donau-flotille, bestemd om die batterijen te ondersteunen, en bestaande uit de stoomschepen *Pruth*, *Czardinawitz*, *Meteor* en *Sulina*, benevens 36 kanonneerbooten, voert 270 stukken, waarvan 144 van 36, 12 van 24 en de overige van 6 en 4."

Prins *Woronzoff* is, op zijn verzoek, ontslagen van zijne betrekking als opperbevelhebber bij de Russische troepen in de Krim en den Kaukasus.

De heeren *Lagondie* en *Dampierre*, Fransche officieren in Russische handen gevallen, zijn naar Petersburg vervoerd, waar zij goed worden behandeld. Zij zijn er door den Keizer ontvangen, hebben de stad bezigtigd en zijn vervolgens naar Jawolaw aan de Wolga geleid, waar de krijgsgevangenen zullen verblijf houden.

(*Laatste berigten.*) De *Moniteur* van gisteren, mededeelende de laatste depêche van prins *Mentzikoff*, zegt dat daaruit blijkt, dat de stelling der belegeraars kennelijk goed is, en dat het gevecht van den 5den effect heeft gemaakt.

Bij keizerlijk decreet is bevolen, dat bij het derde bataljon van honderd regementen, weder eene zesde kompagnie zal worden georganiseerd.

Te Marseille zal de inscheping van de 7de en 8ste divisie vóór het einde der maand plaats hebben.

Uit overweging van den hardnekkigen tegenstand van Sebastopol en de steeds aangroeijende magt der Russen, hebben de Fransche en Engelsche regeringen de noodzakelijkheid beseft, om op eene groote schaal de geallieërde magt te versterken.

Een gerucht, dat tusschen de beide regeringen eene schikking tot stand zoude gekomen zijn, volgens welke de Fransche regering nogmaals 100,000 man naar het Oosten zoude zenden en tot welke expeditie Engeland door aanzienlijke subsidiën zoude bijdragen, wint veld, ofschoon het nog geen officiëel karakter draagt. Men voegt er zelfs bij, dat de reis van lord *Palmerston* naar Parijs met dit plan in verband zoude staan. De edele lord is eergisteren in die hoofdstad aangekomen.

„Wij staan thans in eene positie — zegt de *Times* aan het slot van een belangrijk artikel — waarin wij belegerden evenzeer als belegeraars zijn, waarin het initiatief niet meer bij ons is, waarin het van des vijands goedvinden afhangt ons elk oogenblik wederom tot een moorddadigen strijd te dwingen. Nooit was er een tijdsgewricht, hetwelk zooveel spoed en koenheid vorderde, zooveel geestkracht om de gebeurtenissen voor te komen in plaats van ze af te wachten, en om rampen af te keeren, die welligt onherstelbaar zouden zijn. Elke bajonet en elke sabel, die Engeland beschikbaar heeft, is thans voor de muren van Sebastopol noodig. Al hetgeen het gouvernement thans voor de versterking onzer krijgsmagt doet, is nog maar eene beuzeling bij het ontzaggelijk groote gewigt der crisis, waarin wij ons bevinden. Elk nieuw berigt, hetwelk wij ontvangen, toont, dat de krijgsmagt des vijands [illegible] sterker wordt, terwijl ons leger, op het allergunstigste [illegible], nog maar half zoo sterk is als toen het in de [illegible] landde. Elk uur vertraging in het afzenden der ruimere versterkingen is eene ramp voor de natie, eene zware verantwoordelijkheid voor hare bestuurders."

ITALIË.

Volgens den *Univers*, heeft het Fransche regement dragonders te Rome in garnizoen, bevel ontvangen zich gereed te houden om naar Frankrijk terug te keeren. Dit regement was te Rome sedert het begin der bezetting door de Franschen, zoodat het ook deel genomen heeft aan de belegering van 1849. Men beschouwt dit vertrek als een' stap om welhaast den geheelen Kerkelijken Staat door de Fransche troepen te doen ontruimen.

SPANJE.

Naar luid der berigten van den 10den uit Madrid, werd het daar als zeker beschouwd, dat de ultra's pogingen zouden aanwenden om de kartstogten in beweging te brengen, bij de vaststelling van den eed van getrouwheid voor de Afgevaardigden. Reeds in de zitting van dien dag had de heer *Lopez* *Infante* het vraagstuk ter spraak willen brengen; doch van alle zijden was hem toegeroepen, dat het onderwerp te zijner tijd zou worden behandeld. De generaal *San Miguel* was tot voorzitter benoemd en dat wel met 112 van de 208 aanwezige stemmen. — De heeren *Madoz*, *Infante* en de generaal *Dulce* waren tot onder-voorzitters gekozen.

— De *Clamor Publico* deelt mede, dat de regering eene telegr. depêche van den gezant te Parijs heeft ontvangen, volgens welke bij een feestmaal, hetwelk de legitimisten van den faubourg St. Germain, den 7den dezer aan den generaal *Cabrera* gegeven hebben, deze verklaard heeft, dat hij Kermis te Madrid zou souperen. De gezant voegt er bij, dat *Cabrera* denzelfden dag naar de Spaansche grenzen vertrokken is.

Men is ijverig bezig met de werkzaamheden van de telegrafische linie van Saragossa naar Barcelona, zoodat deze weldra voltooid zal zijn.

DUITSCHLAND.

De jongste berigten uit Berlijn luiden weder iets minder gunstig omtrent eene toenadering tusschen Pruissen en Oostenrijk. Zeker is het, dat het steeds moeijelijker wordt eenig licht te putten uit de verschillende lezingen, welke men geeft van het onlangs ontvangen antwoord van Oostenrijk op de Pruissische nota van den 30sten Oct.

In Beijeren vreest men eene crisis ten gevolge der zeer bepaalde oppositie van de Kamer tegen het door het gouvernement voorgedragen nieuwe ontwerp eener kieswet. Dit ontwerp heeft, naar men meldt, geenerlei kans om te worden aangenomen. De Kamer heeft eene commissie benoemd van 15 leden, om het ontwerp te onderzoeken, waarvan 13 vijandig zijn aan het ontwerp. Aan den anderen kant echter, heeft het gouvernement duidelijk te verstaan gegeven, dat de aanneming van genoemd ontwerp eene voorwaarde was van het behoud der tegenwoordige constitutie. Hoe dit conflict zal eindigen, is nog niet te voorzien.

— In gevolge een aloud gebruik, is den 11den dezer maand, St. Maartensdag, eene deputatie der Israëlietische gemeente te Presburg, den Keizer, als Koning van Hongarije, komen aanbieden de twee vette ganzen, die de Hongaarsche Joden sedert onheugelijke tijden op dien dag aan hunnen souverein hebben aangeboden.

Het wemelt thans in Duitschland van Russische diplomaten, die al het mogelijke doen om de regeringen, bijzonder der kleinere staten, in zooverre voor de Russische belangen te winnen, dat zij zich mogten onthouden van elke toetreding tot de Oostenrijksche politiek. De graaf *Lomonosoff*, Russische minister-resident te 's Gravenhage, wordt binnen eenige dagen te Wiesbaden en Frankfort verwacht.

De Russische gezant, vorst *Gortschakoff*, heeft heden officiëel aan graaf *Buol* ter kennis gebragt, dat Rusland bereid is regtstreeks met Oostenrijk te onderhandelen op den grondslag der bekende vier voorwaarden.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 14 November.

Het gouvernement heeft aan de groote stoomboot-maatschappijen doen weten, dat het verscheiden vaartuigen noodig heeft tot het onverwijld overbrengen van eene aanzienlijke versterking van troepen naar de Krim. Ten gevolge van dit aanzoek, zal de postdienst dier booten welligt moeten worden gestaakt. Eerstdaags zullen reeds de vier stoomschepen *Candia*, *Ripon*, *Thames* en *Nubia*, die elk 1000 man kunnen innemen, naar de Middellandsche zee vertrekken, om van Toulon, Malta en de Ionische eilanden troepen naar het tooneel des oorlogs over te brengen.

Wanneer nog drie veldpredikers, die op hun vertrek staan, in de Krim zijn aangekomen, zullen er in het leger 17 Episcopale, 15 Roomsche en 3 Hervormde geestelijken aanwezig zijn.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 November.

Van alle zijden wordt het wenschelijke betoogd van het zenden van aanzienlijke versterkingen naar de Krim. Ter beurze van Parijs wilde men weten, dat de Engelsche regering had te kennen gegeven, dat zij over geene genoegzame manschappen kon beschikken, en zich uit dien hoofde voor 't vervolg wenschte te bepalen tot het leveren van geldelijke bijdragen en middelen voor het overbrengen van soldaten en legerbehoeften.

Het ontbreekt niet aan personen, die steeds blijven beweren, dat de Engelsche minister, lord *Palmerston*, den Keizer zal komen bezoeken, en dat zijne komst in verband staat met de regeling van deze inderdaad gewigtige aangelegenheid.

— Uit eene goede bron verneemt men, dat het Fransche gouvernement het voornemen heeft, om binnen zeer korten tijd nog 50,000 man troepen naar de Krim af te zenden. Engeland zal de helft in de kosten dragen.

— Men gelooft algemeen, dat de heer *Soulé* bij zijne terugkomst te Madrid, bij de Spaansche regering pogingen zal aanwenden tot afstand van Cuba aan de Vereenigde Staten.

De som die hij daarvoor gemagtigd is aan te bieden, zou tot 100 millioen dollars gaan.

BELGIE.

BRUSSEL, 15 November.

De Regering heeft bij de Kamer van Gedeputeerden eene wets-voordragt ingediend, strekkende tot verlenging van het tijdstip van den vrijen invoer van graan, vee, spek en gezouten vleesch tot den 31sten Julij 1855. De uitvoer van aardappelen en aardappelen-meel wordt tot op dat tijdstip verboden.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Het voorstel van den heer *van Hoëvell* en vier andere leden der Kamer, tot afschaffing van de accijnsen op den turf en op de steenkolen, is den 10den November j.l. aan de voorloopige overweging van de afdeelingen der Kamer onderworpen.

Van de 61 leden, die te dezer gelegenheid in de afdeelingen tegenwoordig waren, heeft de groote meerderheid zich vóór het nader onderzoek van het voorstel verklaard. Velen bepaalden zich tot deze bloote verklaring. Anderen gaven te kennen, dat het voorstel hun voorkwam van eenen te gewigtigen aard te zijn, om niet allezins nadere overweging te verdienen.

Weder andere leden stellen er prijs op, te doen uitkomen, dat uit hunne stem, ten voordeele van het nader onderzoek, geenszins eenige goedkeuring van het voorstel zelf moest worden afgeleid, maar alleen, dat zij het geheel ter zijde leggen daarvan strijdig zouden rekenen met die voorkomendheid, welke de leden der Vergadering onderling elkander verschuldigd zijn. Eindelijk bevond zich onder de meerderheid een niet onaanzienlijk aantal leden, die in sterke bewoordingen hun leedwezen uitdrukten, dat de voorstellers niet liever, in plaats van de afschaffing der belasting op de brandstoffen, die van den accijns op het gemaal hadden voorgedragen.

Deze leden hechtten zoo veel aan hun gevoelen, dat zij in overweging wenschten gegeven te zien, of niet vóór het in beraadslaging brengen, hetzij van het thans behandelde voorstel, hetzij van de wet op de middelen ter bestrijding van de staatsuitgaven voor 1855, van regeringswege een stap zou kunnen worden gedaan tot verwezenlijking van hunne denkbeelden. Door eenige leden, die zich voor het voorstel der vijf leden gunstig gestemd toonden, werd op deze laatste beschouwingen geantwoord, dat ook zij, indien zij geheel vrij waren in hunne keuze, aan de afschaffing van den accijns op het gemaal de voorkeur zouden geven boven die van de belasting op de brandstoffen. Vermits het echter bij hen vast stond, dat afschaffing van eenen accijns in zijn geheel verkieslijker was dan elke partiële maatregel, en vermits, zoo als van de andere zijde erkend werd, de schatkist de opbrengst

van den geheelen accijns op het gemaal niet missen kon, waren hun de handen gebonden.

Tegenover het tot nu toe ontwikkeld gevoelen der meerderheid, stond dat van eenige leden, die zich òf regtstreeks tegen het nader in overweging nemen van het voorstel verklaarden, òf zich hunne stem daaromtrent uitdrukkelijk voorbehielden. Naar hun gevoelen, moest bij de behandeling dezer zaak de groote vraag op den voorgrond staan, of in het tegenwoordig tijdperk, nu, gelijk de Regering het heeft uitgedrukt, vier Europesche mogendheden, en onder deze drie van den eersten rang, in eenen belangrijken krijg zijn gewikkeld, waarvan het einde noch de uitslag te voorzien is, eenige vermindering van belastingen, welke dan ook, raadzaam is. Deze leden huiverden om die vraag toestemmend te beantwoorden.

Sommige leden deden daarentegen opmerken, dat tot nu toe het gevaar voor Nederland, om op de eene of andere wijze in den oorlog der groote mogendheden gewikkeld te worden, van eenen zeer verwijderden aard was; dat, zoo onverhoopt te eeniger tijd dat gevaar werkelijk mogt bestaan, de buitengewone omstandigheden van het oogenblik buitengewone offers zouden vorderen; en dat juist in de onzekerheid der toekomst eene drangreden te meer gelegen was, om de productive kracht der natie te verhoogen.

Nog waren er enkele leden, die, zonder zich tegen het nader onderzoek van het voorstel te verklaren, de behandeling daarvan op dit oogenblik ontijdig keurden, omdat zoodoende stoornis zou kunnen worden gebragt in de regelmatige afdoening der staatsbegrooting voor 1855, welke afdoening, met het oog op het ver gevorderde jaar en op de taak die de Eerste Kamer nog ten dezen aanzien te vervullen heeft, geen uitstel duldt.

— Het voorstel van den heer *Wintgens*, tot installing van plaatselijke raden van gezondheid, is den 8sten November j.l. in de afdeelingen der Kamer aan de bij art. 78 van het reglement van orde voorgeschrevene voorloopige overweging onderworpen.

Daarbij heeft de overgroote meerderheid der in de afdeelingen opgekomen leden verklaard, zich tegen het nader onderzoek van dit voorstel niet te zullen verzetten. Onder die meerderheid bevonden zich echter zeer vele leden, die nu reeds te kennen gaven, met het voorstel zelf niet ingenomen te zijn, daar het, hunnes inziens, geenszins de nuttige gevolgen zou hebben, die de voorsteller daarvan verwachtte, en integendeel geenerlei wezenlijke verbetering tot stand zou helpen brengen.

— Bij de behandeling van het wets-ontwerp op de Landsdrukkerij heeft een der leden van de Kamer in overweging gegeven, of het niet doelmatig zou zijn, dat in onze koloniën een onderzoek plaats vond naar voorwerpen, die voor de tot nu toe gebruikte grondstoffen van het papier zouden kunnen in de plaats treden, of ze althans zouden kunnen vermeerderen. Op een produkt b. v. vestigde hij al dadelijk de aandacht en wel op de katoensoort de *kapok* genaamd, die te kort van vezels is om er draden van te spinnen. Welligt gaf eene proefneming een' gewenschten uitslag.

De minister van binnenlandsche zaken heeft hierop geantwoord: dat het in onze Overzeesche gewesten niet ontbreekt aan vezelachtige planten, die tot het bereiden van papier wel geschikt voorkomen, en is, naar aanleiding van de gedane vraag, aan den gouverneur-generaal van N. Indië en den gouverneur van Suriname opgedragen, hieromtrent onderzoek te doen en casu quo, monsters van de zelfstandigheden, die daartoe in aanmerking mogten komen, naar Nederland over te zenden.

— De commissiën van rapporteurs over de onderscheidene hoofdstukken der rijksbegrooting, hebben haar eindverslag uitgebragt, zonder daarbij eene eigene opmerking te voegen. Alleen bij dat over *Marine* heeft de commissie haar leedwezen te kennen gegeven, dat de Regering geen aanleiding heeft gevonden, om nu reeds bepaalde voorstellen tot herstel van 's Lands vloot uit den tegenwoordigen staat van verval te doen; zoodat waarschijnlijk meer dan een jaar zal moeten verloopen, eer daartoe de hand aan het werk zal kunnen worden geslagen. Ook heeft het de aandacht der commissie getrokken, dat er weinig overeenstemming heerscht tusschen hetgeen bij het aanbieden der tegenwoordige staatsbegrooting vermeld werd, omtrent vier in aanbouw zijnde schepen en hetgeen thans in § 2 der memorie van beantwoording deswege wordt aangekondigd. Volgens den staat no. 42, zou de aanbouw van het fregat *Prinses Sophia*, de korvet *Java* en de brik het *Zeepaard* worden voortgezet, en volgens den staat no. 44, was op den 1sten Julij 1854 de brik *de Cachelot* nagenoeg geheel gereed. Thans wordt uitdrukkelijk gezegd, dat deze vier schepen, als naar een verkeerd plan gebouwd, niet zullen worden voltooid, maar dat zij, zoover noodig, uit elkander zullen worden genomen, om ze door andere schepen naar nieuwe plannen te doen vervangen.

— De heer mr. *v. Bosse* heeft bij de Tweede Kamer eene nota ingediend, waarbij hij in uitvoerige opgaven van cijfers treedt ten betooge der gegrondheid zijner bedenkingen in eene vorige nota ontwikkeld ten aanzien van het hooge cijfer der begrooting voor 1855, in vergelijking met de jaren 1850 en 1851, ter wederlegging van de aanmerkingen der Regering op zijne vorige nota.

'S GRAVENHAGE, 16 November.

Bij koninklijk besluit van den 12den November 1854, no. 39, is tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd, dr. *F. W. Junghuhn*, laatstelijk lid der natuurkundige commissie in Nederlandsch Indië.

— Uit eene officiële opgaaf blijkt, dat de opbrengst der rijks-middelen, gedurende de tien eerste maanden van dit jaar 1854, is geweest *f.* 48,678,817, terwijl die opbrengst gedurende gelijk tijdsverloop van het vorige jaar *f* 47,478,055 heeft bedragen. Al de algemeene rubrieken hebben vermeerdering opgeleverd; alleen de in- en uitgaande en scheepvaartregten eenige vermindering.

— De Nederlandsche regering heeft officiëel berigt ontvangen, dat de blokkade der havens in de Oost- en Witte zeeën alsmede in de Zwarte zee, tegen het aanstaande voorjaar, in geval van voortduring van den oorlog met Rusland, gestreng zal worden ten uitvoer gelegd.

Voorts is nog aan de regering kennis gegeven, dat de Engelsche en Fransche admiraals in de Zwarte zee van hunne gouvernementen bevel hebben ontvangen om de blokkade van de monden van den Donau uit te strekken tot alle havens van de Zwarte en Azofsche zeeën, die nog in de magt van Rusland zijn, en dat die bevelen binnen den kortst mogelijken tijd zullen worden ten uitvoer gelegd.

— In den nacht van den 12den op den 13den dezer is door de politie te dezer stede aangehouden en in het huis van burgerlijke en militaire verzekering opgenomen de persoon van *Thomas Apsher*, meer bekend onder den naam van *van der Ven*, schrijver, drukker en uitgever van het beruchte blaauwboekje. *A.* die, gelijk men weet, ter zake van laster, door middel van de drukpers, in hooger beroep, bij arrest van het prov. geregtshof in Zuidholland tot een jaar gevangenis en twee geldboeten is veroordeeld, had zich, even voor de verwerping van zijn beroep in cassatie, in den afgeloopen zomer naar België begeven en zich te Brussel met der woon gevestigd. In het begin dezer maand is aan *A.* en zijne huisvrouw het voortdurend verblijf in dat rijk ontzegd en zijn beiden, door de gens d'armes, op de uiterste grenzen, naar de zijde van Noordbrabant gebragt.

De persoon van *J. de Vries*, schrijver en uitgever van *Asmodée*, die tot drie jaren gevangenisstraf is veroordeeld en wiens beroep in cassatie den 14den dezer door den Hoogen Raad almede werd verworpen, had zich insgelijks kort voor de uitspraak naar België begeven, maar bevond zich, naar men verzekert, reeds spoedig, te Antwerpen in de gijzeling. Men betwijfelt of ten aanzien van hem, bij zijn eventueel ontslag uit de gijzeling, anders zal worden gehandeld dan met zijn evengenoemden beroepsgenoot. (*'s Grav. N.bode.*)

— Woensdag avond heeft de weleerw. heer *J. van Vuren*, geweest R. K. priester en pastoor, in de zaal van de afschaffings-vereeniging, eene openlijke rede uitgesproken, die door een buitengewoon groot getal toehoorders uit alle standen werd bijgewoond, als ook van verschillende godsdienstbelijdenissen, en waaronder zich ook vele dames bevonden. Deze rede was zeer belangrijk, ernstig en kernachtig, doch in bezadigden toon, zonder eenige ergernis te veroorzaken. Zij werd [illegible] en besloten met gebed en zang. De spreker had zich, [illegible] ten deel gesteld, de mededeeling dat hij door onderzoek en gezette overweging van de Katholijke tot de Protestantsche kerk was overgegaan; en hij legde daarbij de plegtige verklaring af, dat innige overtuiging hem daartoe had doen besluiten. Die overtuiging gevoelde hij zich gedrongen openlijk en plegtig in dit zoo hoog [illegible] oogenblik

uit te spreken. — Bij deze gelegenheid werd de goede orde en rust niet één oogenblik gestoord.

— Men verneemt dat door de bierbrouwers te *Goes*, in vereeniging met die uit Middelburg en verdere in de provincie Zeeland, aan de Tweede Kamer een adres zal worden aangeboden, om, uit hoofde van den treurigen en nijpenden toestand hunner brouwerijen na de invoering van den accijns op de bieren, vrijheid te verleenen om te werken naar dat hun belang medebrengt, ten einde een beter, krachtiger, smakelijker en goedkooper product te kunnen daarstellen, hetgeen tevens hunne fabrijken zal doen herleven, en alzoo de belasting op de binnenlandsche bieren af te schaffen.

AMSTERDAM, 17 November.

Gisteren is alhier in zeer hoogen ouderdom overleden de heer *P. J. van Maanen*, vroeger professor in de geneeskunde aan de voormalige hoogeschool te Harderwijk, later practiserend geneesheer hier ter stede.

— Door de N. H. M. zijn bevracht vier schepen, als: 3 voor *Amsterdam*, en 1 voor *Rotterdam*.

ROTTERDAM, 16 November.

Men had in den loop van dit voor den land- en tuinbouw zoo bij uitstek gunstige jaar, overvloedig gelegenheid hier en daar blijken van buitengewone vruchtbaarheid op te merken. Hetgeen echter te dezen aanzien ons heden onder de oogen kwam, overtreft alles wat deswege vroeger gemeld werd. Op het land van den molenaar te Rhoon, den heer *C. Dekker*, heeft men van hetzelfde land tweemaal aardappelen gewonnen, en wel de tweede maal van poters die eerst dit jaar geteeld waren. Van deze zoo merkwaardig verkregen aardappelen, die goed van smaak en van de gewone grootte zijn, is, naar wij vernemen, heden aan Z. M. den Koning een geschenk gezonden. Minder zeldzaam is, dat op hetzelfde land de appelboomen tweemaal gebloeid hebben en dat een daarvan voor de tweede maal vruchten heeft voortgebragt, ter grootte van eene zoogenaamde okkernoot. Door de nachtvorsten waren die appelen nu afgevallen. (*N. R. Ct.*)

— Onder meerdere passagiers, zijn van hier met het schip *Wilhelmina*, kapitein *van der Zweep*, naar Java vertrokken, een personeel van 27 Fransche opera-zangers en zangeressen onder directie van den heer *Condel*; dit belooft eene aangename reis en veel genot voor de koloniale inwoners, aangezien, naar wij vernemen, zich uitstekende talenten onder dit personeel bevinden. Bij den eersten gunstigen wind kan het schip zee kiezen.

'S HERTOGENBOSCH, 15 November.

In de zitting der provinciale staten van l.l. Maandag rapporteert de heer *Borret* namens de 4de afdeeling, op het adres van het Xde Landhuishoudkundig congres tot het bekomen van een provinciaal subsidie voor het uitreiken van premiën op de bij die gelegenheid te houden tentoonstellingen en verdere opluistering van dat binnen de hoofdstad te houden congres; de afdeeling stelt voor eene som van *f* 1500 ter beschikking van gemeld bestuur te stellen, met bepaling dat het in de najaarsvergadering van 1855 aan de staten verantwoording zal doen van het gebruik dier som. Na discussie, wordt met 28 tegen 26 stemmen het rapport aangenomen.

ENSCHEDÉ, 15 November.

Gisteren avond had alhier in eene der katoenspinnerijen, door stoom gedreven, een vreeselijk ongeluk plaats.

De smid van deze fabrijk geraakte in eene riem, welke om een rad loopt, en werd met verbazende snelheid op en neder geslingerd, het hoofd werd verbrijzeld, en het ligchaam gedeeltelijk uiteen gescheurd.

Dit is de tweede fabrijkarbeider, welke in den loop van dit jaar op die wijze jammerlijk is omgekomen.

LEEUWARDEN, 15 November.

In de zitting der prov. staten van Friesland van heden, is behandeld het rapport der commissie in wier handen een aantal adressen van veehouders waren gesteld, allen bezwaren inhoudende tegen het door de staten in hunne jongste zomervergadering genomen besluit tot afschaffing der heffing van prov. belastingen in zake de longziekte onder het rundvee, als gevolg waarvan tevens de afmaking van het aangetaste vee en het verleenen van schadevergoeding daarvoor zoude ophouden. Na eenige discussie, werd, in overeenstemming met de conclusie der commissie, met 34 tegen 7 stemmen *tot afwijzing* der verzoeken besloten.

— Eenige afschaffings-vrienden zullen, te beginnen met den 25sten dezer, voorlezingen houden in de kazerne, ten einde deze bij den militairen stand nog bijna geheel onbekende zaak zoo mogelijk ingang te doen vinden. De chef van het garnizoen heeft tot het houden dezer voorlezingen met belangstelling vergunning verleend.

ASSEN, 17 November.

Bij besluit van den 13den November heeft Zijne Majesteit de benoeming van mr. *J. Gratama*, burgemeester der gemeente Nijeveen, tot secretaris dier gemeente, met Zijne goedkeuring bekrachtigd, en bij besluit van den 11den benoemd tot plaatsvervanger van den kantonregter te Assen, mr. *A. Vos*, procureur alhier.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Zaturdag den 18den November.

Aanwezig: de heeren SLOT, TRIP, OUDEMAN, MULLER, LOHMAN, VAN HOUTEN, DOMMERING, VAN ITTERSUM, DE LA FAILLE, SWAAGMAN, MEIJER, VAN IMHOFF, QUINTUS, WICHERS, ONNES, ROELFSEMA, DE SITTER, CREMERS, GEERTSEMA en MESDAG.

De volgende punten worden in behandeling genomen:

1) *Adres van de commiezen en commiezen-poortiers, verzoekende continuatie in hunne betrekking over* 1855. De commies der 1ste klasse J. D. LOUIS heeft mondeling verzocht om eervol ontslag met den 31sten Dec. van dit jaar. — De continuatie toegestaan.

2) *Adres van den gewezen buitengewonen commies* G. UCHTMAN, *verzoekende op nieuw eene buitengewone toelage over* 1855. — Toegestaan.

3) *Onderscheidene bestekken* als *a*) van het onderhoud van het Sterrebosch voor 1 jaar; *b*) het vernieuwen, herstellen en onderhouden der straten, met of zonder levering van zand naar het oordeel van burg. en weth.; *c*) het wieden en schoonhouden der marktplaatsen; *d*) het leveren van steen, kalk, cement, enz.; *e*) van hardsteen, enz.; *f*) van lood, zink, soldeersel, enz.; *g*) van rongen, spijkers, enz.; *h*) van gesmeed ijzer en *i*) van greenen en vuren hout. — Allen worden vastgesteld.

4) *Ontwerp van een reglement en tarief voor het beurtveer van Nieuwbuinen op Groningen en terug.* — Ter visie.

5) *Voorstel om magtiging te vragen tot onderhandeling met het bestuur van Veendam over de oprigting van een beurtveer tusschen Ommelanderwijk en Zuidwending en Groningen.* — Op voorstel van den heer QUINTUS gerenvoijeerd naar de commissie bedoeld in art. 166 der gemeentewet.

6) *Voorstel omtrent het verleenen van pensioen aan den stads bouwmeester* D. H. BOS.

De heer ONNES kan zich met het voorstel niet vereenigen; hij zou ten aanzien van stads-ambtenaren niet gaarne het hier aangenomene principe van pensionering willen zien aangenomen. Hij is er niet tegen, den bouwmeester eene jaarlijksche gratificatie te verleenen, gelijk b. v. met den commies UCHTMAN geschiedt, maar dan ook komt hem de som van *f* 775 wel wat hoog voor; hij zou meenen, dat eene gratificatie van *f* 500 in betere verhouding staat tot het tractement.

De voorzitter merkt op, dat UCHTMAN eene jaarlijksche gratificatie verkrijgt wegens ziekelijkheid; dat het pensioen hier wordt voorgesteld wegens hoogen ouderdom, zonder uitzigt dus op eene verbetering in den toestand van den gepensioneerde. De som van *f* 775 is aan burg. en weth. billijk voorgekomen.

De heer ONNES herinnert nog, dat rijksambtenaren, om pensioen te kunnen genieten, daarvoor moeten gestort hebben en dat de bouwmeester nooit eene dergelijke storting heeft gedaan.

De heer TRIP zegt, dat vroeger ook bij rijksambtenaren geene storting plaats had en hun toch pensioen werd toegekend. Overigens zou hij het wenschelijk achten, indien ook bij deze gemeente eene dergelijke inrigting als bij het rijk, ten opzigte van het pensioneren van ambtenaren, op eene algemeene schaal werd tot stand gebragt. Spr. moet nog opmerken, dat door den bouwmeester is gedaan het verzoek om eervol ontslag met pensioen; zoo men dus geen pensioen wil verleenen, maar alleen eene gratificatie, dan vervalt het gedane verzoek in zijn geheel. Wat de som van *f* 775 betreft, deze acht hij niet onbillijk voor een ambtenaar, die 29 jaren dienst heeft gedaan; daarbij is gevolgd de maatstaf, aangenomen in het besluit van 1814 op de pensioenen van rijks-ambtenaren.

De heer SWAAGMAN zegt, dat hem dat pensioen wel wat hoog voorkomt, maar in aanmerking nemende, dat de bouwmeester ook voor het vervolg nog zijne diensten aanbiedt aan de stad, zou hij dat wel willen verleenen, evenwel met de clausule „zonder consequentie voor het vervolg”, ten einde geen gevaarlijk antecedent te hebben.

De heer CREMERS stemt met den heer ONNES in; voor de ambtenaren der gemeente is geen vaste maatstaf aangenomen, ten opzigte van pensionering; er zal dus bij ieder geval moeten worden gezien, in hoeverre een ambtenaar het pensioen waardig is; dit wordt eene personele kwestie niet geschikt voor eene behandeling in openbare zitting. Spr. ziet geen reden om thans *f* 775 toe te kennen.

De heer DE SITTER kan zich met het voorstel van burg. en weth. ook niet vereenigen; hij ziet daarin een gevaarlijk antecedent, om de algemeene wet ook toe te passen op de pensionering van gemeentelijke ambtenaren. Geeft men daarentegen eene gratificatie, dan kan de raad telken jare zijn oordeel daarover laten gaan.

De heer TRIP kan zich wel vereenigen met de clausule door den heer SWAAGMAN voorgesteld.

De heer DE SITTER zegt nader in zijne opinie te zijn bevestigd, men mag de ambtenaren der stad ook niet gelijk stellen met die van het rijk, daar deze voor hun pensioen storten en daarop dus een verkregen regt hebben en bovendien elken dag bloot staan aan verplaatsing naar elders.

De heer VAN ITTERSUM moet hieromtrent opmerken, dat eene verplaatsing van rijksambtenaren, bijna zonder uitzondering, gepaard gaat met promotie. Spr. zou het eene aanmoediging voor alle stadsambtenaren achten, zoo zij hoop hebben om, na goed volbragten diensttijd, te worden gepensioneerd. En nu zou eene gratificatie in dit geval misschien voor den belanghebbende op hetzelfde neerkomen als een pensioen, maar die stelt dan toch ook de mogelijkheid daar van te worden geweigerd voor een volgend jaar. Spr. ziet geen bezwaar het verzoek toe te staan, als steunende op de billijkheid, ook met de clausule van den heer SWAAGMAN.

De heer CREMERS merkt op, dat het pensioen voor de stadsambtenaren geen prikkel meer zal zijn, hun best te doen, zoodra zij de zekerheid hebben, dat zij zullen worden gepensioneerd. De clausule van den heer SWAAGMAN heeft voor hem weinig kracht, want, zal de raad billijk zijn, dan zou het thans te nemen besluit om pensioen te verleenen toch voldoende zijn om dit ook voor het vervolg als regel aan te nemen.

De heer QUINTUS verkiest eene gratificatie boven pensioen; hij acht het verkeerd de wet op het pensioen van lands-ambtenaren hier tot vasten maatstaf te nemen en om allen schijn daarvan weg te nemen stelt hij eene gratificatie voor van b.v. *f* 760.

De heer OUDEMAN verdedigt het voorstel van burg. en weth., dat gegrond is op eene reeks van antecedenten. Bij om niet in het blinde rond te tasten moet er ook een vaste maatstaf zijn, om daarnaar het pensioen te regelen en dat is $\frac{1}{60}$ deel van het traktement voor ieder jaar dienst; neemt men eene andere som, dan zou juist een antecedent worden geboren, strijdig met den maatstaf vroeger gevolgd

De heer QUINTUS zou ook daarom voor eene jaarlijksche gratificatie zijn, omdat de bouwmeester zijne diensten ook voor het vervolg nog heeft aangeboden en men dus op de gratificatie kan terugkomen, wanneer hij in gebreke mogt blijven.

De heer TRIP zou het hard vinden een man op de jaren van den bouwmeester, die zoo vele jaren dienst heeft, op zulk een onzeker territoir te brengen. Hij gelooft, dat het pensioen niet te hoog is gesteld en houdt zich overtuigd dat de bouwmeester niet in gebreke zal blijven. Ook is de thans aangenomen regel vroeger altijd gevolgd.

De heeren QUINTUS en CREMERS gelooven niet, dat die regel vroeger altijd is gevolgd.

De heer GEERTSEMA wijst er op, dat door den bouwmeester is gevraagd eervol ontslag met pensioen; dat dus de raad, na hetgeen over deze zaak in de afdeelingen is besproken, zedelijk verpligt is om bij het toestaan van het ontslag pensioen en geene jaarlijksche gratificatie te verleenen. Hoe hoog dat pensioen moet wezen, kan spr. niet bepalen, maar hij verschilt in zooverre van burg. en weth., dat hij het gevaarlijk acht een vasten regel voor pensionering aan te nemen, waaraan men zich dus ook in het vervolg zou binden. Met het oog op het huisgezin van den bouwmeester zou hij voorstellen, het pensioen te bepalen op *f* 750.

In stemming gebragt wordt het voorstel van burg. en weth. verworpen met 12 tegen 8 stemmen. (*Voor*: de heeren *Trip*, *Meijer*, *van Imhoff*, *van Ittersum*, *Roelfsema*, *Oudeman*, *Muller* en *Slot*.)

Na eenige verdere discussiën wordt besloten het thans in dezen te nemen besluit uit te stellen tot eene volgende zitting en burg. en weth. te verzoeken daaromtrent eene nieuwe voordragt te doen.

De voorzitter schorst hierop de vergadering voor 1 uur.

De vergadering heropend zijnde, wordt besloten het rapport omtrent het verzoek van het bestuur der gymnastiekschool, zonder voorlezing, ter visie te leggen, ten einde in eene volgende vergadering te behandelen.

Na het voorlezen der korte notulen wordt de vergadering gesloten.

GRONINGEN, 16 November.

Sedert Donderdag middag tot heden middag 12 uur is, blijkens opgave van de plaatselijke geneeskundige commissie aangegeven 2 nieuwe cholera-zieken; hersteld 2; overleden 1, en in behandeling gebleven 37.

— Wij vernemen dat op Maandag den 20sten dezer, te zeven uur, hier eene bijeenkomst zal plaats hebben van mannen en vrouwen in het Concerthuis, ten einde mededeelingen te doen en te vernemen omtrent den voortgang des Evangelies in Nederland, België, Frankrijk en Ierland. Sprekers zullen zijn de heeren P. HOFSTEDE DE GROOT, A. T. REITSMA en C. P. L. RUTGERS. Nog eenige toegangkaartjes zijn te bekomen bij den boekverkooper A. L. SCHOLTENS, zuidzijde aan de Groote Markt.

— Den 15den Novbr., des avonds omstreeks 7 uur, kwam in een' boekwinkel ter dezer stede een loopmeisje om iets te koopen. Een oogenblik alleen in den winkel zijnde, nam zij van de toonbank eene in een papier gewikkelde gouden boekkrap weg en stak dezelve in haren zak, zonder dat de bediende van den boekverkooper, bij zijne terugkomst, zulks bemerkte. Weggegaan zijnde, bekeek zij de krap bij het licht der gas-lantaarn en ging daarna de krap bij een' goudsmid te koop aanbieden. Deze echter, onraad vermoedende, leverde haar aan de politie uit. Kort daarna kwam de bestolene klagte doen en vond dat men de dief reeds in handen had. Het loopmeisje wordt te dezer zake geregtelijk vervolgd.

— Gisteren morgen omstreeks 11 uur werd hier bij eene heldere lucht in het noordoosten een opmerkelijk natuurverschijnsel waargenomen, nl. eene vallende vuurkolom met een' staart van aanmerkelijke dikte, welke zich ook zeer spoedig in het zwerk verdeelde. In het geheel genomen had het veel overeenkomst met eene bom, welke, hoog in de lucht geschoten, in eene horizontale rigting vaneen barstte. Ook van andere plaatsen in deze provincie en de provincie Drenthe wordt ons dit verschijnsel vermeld.

— In den nacht van den 13den op den 14den November l.l. zijn ten huize van den weduwe TEMMEN te *Kropswolde* onderscheidene goederen ontvreemd, door middel van braak en inklimming. Door de justitie is ter plaatse onderzoek gedaan. Het is te hopen dat zij de daders in handen krijge.

— Eene commissie uit de maatschappij tot Nut van 't Algemeen te *Veendam* heeft gepasseerde week eene bijeenkomst belegd van onderscheidene scheepsbouwlieden uit de gemeenten Veendam, Wildervank en Muntendam en hun het voorstel gedaan om het gebruik van sterken drank van hunne werven te weren. De aanwezige scheepsbouwlieden namen hierin genoegen; daar echter niet allen tegenwoordig waren, werd tot eene tweede vergadering besloten.

— Uit *'s Hage* wordt ons gemeld, dat in de zitting der Tweede Kamer van gisteren is behandeld het in behandeling nemen van het voorstel van den heer WINTGENS en ook van dat van VAN HOËVELL c. s. Over het 1ste hebben gesproken de heeren SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE en de voorsteller. Het in behandeling nemen is besloten met slechts 2 stemmen er tegen.

Bij het voorstel van de heeren V. HOËVELL c. s. sprak eerst de minister van financiën. Hij zou zich er niet tegen verzetten, dat het in overweging genomen werd; maar de tegenwoordige omstandigheden van Europa lieten niet toe meerdere sommen, dan de voorgestelde tot afschaffing van belasting te besteden. Zoodra het beter aanzien kreeg, zou er meer afgeschaft worden, en was de attentie der Regering bepaald verder op 't gemaal gerigt. Verder spraken nog de heeren VAN NISPEN, DE KEMPENAER, THORBECKE en

[illegible] hennep en werd de overweging aangenomen, met 6 [illegible] er tegen.

Van Elseneur wordt den 9den dezer geschreven, dat Zr. [illegible] stoomschepen *Amsterdam* en *Cycloop* daar zijn ten anker [illegible], om de met granen en hennep beladen, naar Nederlandsche havens bestemde bodems door het Kattegat te [illegible]. Het stoomschip *Amsterdam* is reeds den 11den [zie vorig nommer, onder de zeetijdingen] met zes Nederlandsche kofschepen op sleeptouw, noordwaarts vertrokken. [illegible] op dat oogenblik ruim 200 schepen op die reede ten [illegible], hoewel er nog slechts één schip was voor Hollandsche [illegible], dat gesleept moet worden; intusschen was men er [illegible] groot aantal te wachten.

Wij lezen in het laatste nummer van de *Kunst- en Letterbode* de volgende mededeelingen:

Aan voormalige leerlingen en betrekkingen der Hoogeschool te Groningen.

[illegible], in het belang der zaak, door middel van dit veelgelezen blad, de aandacht te mogen vestigen op twee inrigtingen, waarvan in de laatste jaren te Groningen is aangevangen en waarvoor medewerking ook van elders wenschelijk is.

Vooreerst hebben de hoogleeraren te Groningen een *fonds tot aanmoediging der studiën aan deze hoogeschool* bijeengebragt, welk fonds jaarlijks vermeerderd wordt door, naar vaste bepalingen geregelde, bijdragen der hoogleeraren zelve en vrijwillige giften, hetzij in eens, hetzij jaarlijks, zoo van de hoogleeraren, als van enkele [illegible] leerlingen en andere personen in de provincie Groningen [illegible].

Uit dit fonds zijn vroeger reeds de *medailles* voor studenten bekostigd, doch daar Z. M. de Koning thans uit eigene middelen jaarlijks die medailles schenkt, heeft men gelegenheid gekregen om uit [illegible] van het fonds eene beurs voor minvermogende, doch [illegible] studenten te stichten, welke met den aanvang van dit akademiejaar in werking is gekomen; iets dat hier zeer noodig was, aangezien er nagenoeg niets van dien aard alhier bestaat.

Men heeft het voornemen hiermede voort te gaan, op eene iets [illegible] schaal, en later, naarmate de gelden het zullen toelaten, de inkomsten van het fonds op eene, jaarlijks te bepalen wijze, hetzij voor beurzen, hetzij voor de Akademische boekerij of andere verzamelingen, hetzij voor het ondersteunen der uitgave van [illegible] werken, maar altoos ten nutte der studiën, aan te [illegible].

[illegible] er veel behoefte van onderscheiden aard voor dit oogmerk [illegible], blijft de wensch naar hulp ook van elders levendig. De hoogleeraren kunnen dit vrijmoedig vragen, daar zij *zelve* geregeld daartoe bijdragen en een hunner in het afgeloopen jaar *f* 200, een ander *f* 50 schonk, anderen zich tot jaarlijksche toelagen, buiten het [illegible] bepaalde, verbonden, en de maatregelen genomen zijn, dat de [illegible] gelden niet verloren of tot andere doeleinden gebruikt [illegible] worden. — Elk hoogleeraar zal gaarne hulp voor dit fonds in ontvang nemen en in het bijzonder de hoogleeraren HOFSTEDE DE GROOT, NIERMEIJER? NIEHHUIS en ik, die te zamen beheerders van dit fonds zijn.

In de *tweede plaats* heeft men eene verzameling aangelegd van portretten in olieverf van professoren in de fraaije zaal van het nieuw akademisch gebouw. Op daartoe gedaan verzoek, hebben de [illegible] levende hoogleeraren hunne afbeeldsels aan die verzameling geschonken; maar daarenboven werden van vroegere professoren aan de hoogeschool te Groningen eenige afbeeldingen geschonken en wel [illegible] UBBO EMMIUS door den hoogleeraar DE LA FAILLE, en van [illegible] ENGELHARDT, J. DE RHOER, J. RUARDI, J. MULDER en TH. VAN SWINDEREN door de betrekkingen van deze. Daar er hier en daar nog goede portretten bestaan van Groninger hoogleeraren, op wier aagedachtenis men hier prijs stelt, noodigen wij allen, die in onze hoogeschool belangstellen, uit, om deze zaak in gedachten te houden en ook hiertoe bij voorkomende gelegenheid mede te werken.

GRONINGEN, 22 October 1854.

H. C. VAN HALL.

De waarde van den invoer in Nederland in 1853 bedroeg *f* 321,051,729, waarvan de invoer ter zee uitmaakte 71⅔ pCt. *f* 230,012,161. Hiervan werd ingevoerd onder Nederlandsche vlag voor *f* 123,479,330, en onder vreemde vlag voor *f* 106,532,831. De invoer te land bedroeg 28⅓ pCt. van den algemeenen invoer, of *f* 91,039,568.

De waarde van den uitvoer in hetzelfde jaar was *f* 271,801,666. Hiervan bedroeg de uitvoer ter zee 55⅜ pCt. of *f* 151,240,397 [illegible] wel onder Ned. vlag *f* 74,065,036, en onder vreemde vlag *f* 77,175,361; en die te land *f* 121,561,269 of 44⅝.

[illegible] doorvoer bedroeg *f* 118,158,506, waarvan die naar de zee- naar de zeezijde 7$\frac{1}{12}$ pCt. of *f* 9,285,032; van de zee- naar de landzijde 56$\frac{1}{10}$ pCt. of *f* 67,228,044; van de land- naar de landzijde 3 pCt. of *f* 3,575,994, en van de land- naar de zeezijde 32$\frac{3}{10}$ pCt. of *f* 38,069,436.

[illegible] veevoeder zijn aangegeven: tarwe 1,081,482½ pond; [illegible] 1,086 pond en rogge 10,440,889½ pond.

De hoeveelheden en de waarde van het veraccijnsde slagtvee, in 1853 aangegeven, bedragen: runderen 146,431 stuks, ter waarde van *f* 9,653,898, en kalveren 98,666 stuks, ter waarde van *f* 1,362,927.

In 1853 zijn verveend in de:

	Reguliere veenderijen.		*Irreguliere veenderijen.*	
		Tonnen turf.		Tonnen turf.
1ste soort	1ste klasse	6,404,849	1ste klasse	295,614
	2de	428		
	3de	412,651	2de	453,614
2de	1ste	1,550,514		
	2de	—		
	3de	21,820,536	3de	1,388,292

De afdeeling van het *Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut* te Utrecht, die meer bepaald de belangen der zeevaart beoogt, heeft ten doel, om de verkregen ervaringen onzer zeelieden te verzamelen, en hunne waarnemingen op eene wijze te rangschikken, waardoor de vaste plaatselijke verschijnselen in en op den Oceaan, onmiddellijk in het oog springen, en hunne grenzen gelijktijdig bepaald worden, [illegible] tevens eene meer volledige kennis verkregen wordt van de heerschende winden en stroomen en van al de verdere [illegible] die invloed kunnen hebben op de scheepsbesturing. Uit die kennis worden de zeemansaanwijzingen afgeleid en zoo [illegible] andere aanwijzingen getrokken, als waardoor de [illegible] beveiligd en de zeereizen bespoedigd kunnen worden. [illegible] het b.v. om eene reis naar Java en terug gemiddeld 14 dagen te verkorten, en nemen wij aan, dat wij slechts [illegible] van 250 last in de vaart op Java hebben, [illegible] de dagelijksche onkosten zeker 75 cents per last [illegible] *f* 187,500 opleveren.

Het [illegible] der Vereenigde Staten had de ongehoorde [illegible] om de schepen, die tot het [illegible] medewerken, door [illegible] van het instituut [illegible]. [illegible] het instituut zijn reeds ongeveer 200 stellen [illegible] aanwijzingen uit Amerika ontvangen, die [illegible] eene waarde hebben van *f* 15,000.

[illegible] schip dat medewerkt, ontvangt een stel wind- en stroomkaarten, met eene zeil-aanwijzing van den heer MAURY [illegible] de uitkomsten, welke door de afdeeling zeevaart [illegible] kosteloos aan de Nederlandsche [illegible] worden uitgereikt. Daarvoor verbinden zij zich, [illegible] een zeker aantal waarnemingen te doen en een [illegible] houden, hetwelk tot dat einde door de maritieme [illegible] in 1853 te Brussel is ontworpen, opdat alle [illegible] op eenvormige wijze, in het systematische [illegible] kunnen medewerken.

[illegible] den 16den October waren reeds kaarten uitgereikt aan [illegible] schepen, die zich tot het doen der verlangde [illegible] verbonden, en door hunne reeders aan de [illegible] instrumenten voorzien waren:

50	schepen naar	Australië en Java.
11	" "	Bengalen.
5	" "	Californië.
3	" "	China.
2	" "	de Middellandsche zee.
1	" "	West-Indië.
1	" "	de kust van Guinea.
1	" "	Brazilië.

Totaal ... 82 schepen.

[illegible] de schepen binnenvallen, groeit ook het getal [illegible] aan de afdeeling [illegible] onzer reeders en van den [illegible]. [illegible] blijken van belangstelling en deelneming, [illegible] instituut [illegible] aanspraak maken op [illegible] waardoor [illegible] inrigting kan [illegible] het noodig heeft [illegible]

nuttigen arbeid. Daartoe behoort, in de eerste plaats het lokaal voor de werkzaamheden en alles wat daartoe behoort, terwijl de afdeeling zeevaart, zonder al de kaarten, boekwerken, enz., die zij noodig heeft, slechts een gebrekkigen arbeid kan verrigten.

Theoretisch is het ligtelijk te bewijzen dat uit de onderzoekingen eene bekorting der reis van een tiende te voorschijn moet komen, maar dat is werkelijk reeds gebleken, en de schepen die in de verschillende maanden uit de Amerikaansche havens uitzeilden, te zamen 164 in getal, waarvan 90 de aanwijzingen opvolgden, bereikten de linie in zooveel dagen als de tabel gemiddeld aangeeft.

	Volgens den ouden weg.	*Volgens den weg van* MAURY.
Januarij	31.6 dag.	31.2 dag.
Februarij	36.6 "	29.4 "
Maart	43.0 "	27.5 "
April	37.3 "	28.6 "
Mei	42.5 "	34.1 "
Junij	41.5 "	33.4 "
Julij	48.0 "	39.8 "
Augustus	42.6 "	41.0 "
September	42.9 "	39.1 "
October	41.3 "	37.3 "
November	42.6 "	32.8 "
December	38.5 "	33.7 "
	488.4 dag.	407.9 dag.
gemiddeld	40.7 "	gemiddeld 34.0 "

Alzoo hebben die kaarten gemiddeld een voordeel gegeven van 6—7 dagen alleen naar de linie, dat is voor 90 schepen 603 dagen. Deze à 250 lasten beschouwende en elken dag per last 75 cents, *hebben* gezamenlijk voor de verkorte reis een voordeel getrokken van *f* 113,06.

Als de schepen, die kaarten van het instituut hebben ontvangen, terug zijn, wordt het resultaat van hunne ondervinding ter openbare kennis gebragt.

Onder anderer medewerking wordt ook die geroemd welke het instituut van de societeit *de Groninger Eendragt* ondervindt.

Choleraberigten.

Burgemeester en wethouders der stad *Amsterdam*, overwegende dat de *Cholera Asiatica* opgehouden heeft aldaar epidemisch te heerschen, en er slechts enkele gevallen van die ziekte meer voorkomen, hebben, met intrekking van vroegere kennisgevingen, ter kennis van de ingezetenen gebragt, dat met den 18den dezer maand het begraven in de kerken en op de kerkhoven binnen die stad, wederom als vroeger wordt opengesteld.

— Te *Schiedam* zijn *geene* nieuwe choleralijders bijgekomen; er blijft nog 1 lijder in behandeling.

— Te *Utrecht* zijn op den 15den Nov. geene lijders bijgekomen, overleden 1, hersteld 1, blijvende in behandeling 13.

— Met genoegen kan men melden, dat de cholera thans kan beschouwd worden als te *Dordrecht* te hebben opgehouden. Volgens eene officiële opgave, zijn ditmaal 90 personen aangetast, waarvan 51 zijn overleden, 33 hersteld en 6 nog onder behandeling zijn, van welke laatste zich echter 5 in het gasthuis bevinden, die allen herstellende zijn.

— In de laatste dagen hebben zich geene cholera-gevallen in *Zwolle* voorgedaan. Het geheele aantal der aangetasten beloopt alzoo 6.

— Te *Veenhuizen* hebben nog slechts enkele cholera-gevallen plaats. Op het 3de gesticht aldaar zijn 142 personen aan die ziekte overleden, circa 1/10 der bevolking. Op de 2 overige gestichten is slechts 1 persoon aan de cholera overleden.

Kerknieuws.

SMILDE? SEROOBOS, 15 Nov. Gisteren namiddag is, onder de leiding van den consulent der Chr. Afg. gemeente alhier, in den geordenden weg door de manslidmaten, uit een bevorens gemaakt 4tal, met algemeene stemmen tot herder en leeraar dezer gemeente verkozen, de proponent *F. Hulst*, van Groningen.

— Ds. *Reinink*, van Emmelenkamp, heeft het beroep bij de Chr. Afg. gemeente te Beilen aangenomen. — Ds. *E. Breitsma*, pred. te Heerenveen, het beroep van Deventer.

(*Ingezonden.*)

Een wensch.

De lang gewenschte dag nadert, dat de Hervormde gemeente dezer stad weder gebruik kan maken van haar voornaamste en grootste kerkgebouw. Veel doelmatiger ingerigt, zal het elk stof tot blijdschap geven en der zorg van heeren kerkmeesters tot eere verstrekken.

Ware het niet wenschelijk, dat nu ook de gemeente het hare deed tot verbetering onzer eeredienst, door een elders zeer gewoon gebruik hier nu ook in te voeren? Ik meen *door het opstaan der mannen onder het voor- en nagebed.*

Als uit Holland hier iemand komt, verwondert hij zich, dat men deze gewoonte, van eerbied getuigende en de stichting bevorderende, hier niet heeft. In den kerkeraad werd er meermalen over gesproken; doch een *voorschrift* daartoe niet wenschelijk geacht.

Waarom zou de gemeente het niet zelve doen, uit gevoel dat het goed is en de Hervormde eeredienst stichtelijker zal maken?

De komst van onzen geliefden leeraar MEIJBOOM te Amsterdam is op eene eigenaardige wijze gevierd door den heer C. SCHWARTZ, leeraar der vrije (afgescheidene) Schotsche Kerk te Amsterdam, den vriend van mr. I. DA COSTA c. s. Genoemde SCHWARTZ hield namelijk op den 29sten Oct., den dag van MEIJBOOM's bevestiging, eene leerrede, welke hij heeft uitgegeven, onder den titel: *De prediking van een ander Evangelie — vervloekt.*

De tekst is Gal. 1: 8 en 9. De heer SCHWARTZ kan evenwel uit *Paulus' woorden* niets halen, wat door ds. MEIJBOOM zou worden weêrsproken; hij neemt dus de toevlugt (bl. 6, 7) tot hetgeen *Paulus niet heeft gezegd*, maar (volgens SCHWARTZ) *heeft voorondersteld*. Dit door Paulus (altijd volgens SCHWARTZ) *voorondersteld*e Evangelie nu wordt niet door MEIJBOOM gepredikt, en daarom is MEIJBOOM's prediking — vervloekt.

Deze vervloekte prediking is in SCHWARTZ' oogen (bl. 16) zoo gevaarlijk, dat men haar zelf niet uit nieuwsgierigheid mag gaan hooren, bl.... Doch genoeg! — Aan hunne vruchten zult gij hen kennen.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

EFFECTENBEURS.

Amsterdam, heden, 18 November.

Van het oorlogstooneel zijn heden geene nieuwe tijdingen van eenig gewigt ontvangen.

				Slotkoers
NEDERLAND	Werk. Schuld	à 2½	pCt.	58⅛.
Dito	Dito	" 3	"	70.
Dito	Dito	" 4	"	88⅛.
OOSTENRIJK	Metalliek	" 5	"	62⅛.
Dito	Nieuwe Litt. B	" 5	"	72⅛.
Dito	Dito 1854	" 5	"	72⅛.
Dito	1851 en 1852	" 2½	"	31⅛.
SPANJE	Onbep. St.	" 1	"	17⅛.
Dito	Binnenl.	" 3	"	[illegible]
PORTUGAL		" 3	"	36⅛.
RUSLAND	Obl. *Hope* 1798 en 1816	" 5	"	[illegible]
Dito	Dito 1828 en 1829	" 5	"	[illegible]
Dito	bij *Hope*	" 4	"	74⅛.

LONDEN, heden, 18 Novemb. Consols 91⅛.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 16 Nov., kapit. *Baagene* Doctrina et Amicitia, van Batavia; *Tent* Goede Verwachting, van Harburg; den 16den *Karst* Lambertha, van Londen. — Te Texel den 16 Nov., *Muller* Harmina, van Corunha, aan boord hebbende de ekwipage en twee passagiers van het gezonken schip Broederschap, kapit. *Goedknecht*; van der Zee Trientje, van Yarmouth. — In het Vlie den 14 Nov., *Vennings* Vriendschap, van Dantzig; *Wever* Elisabeth Maria, van Frederikstad; *de Jong* Maria, v. Drammen. — Te Helvoet den 15 Nov., *Reinders* Jacoba Gesina, van Cardiff; *Nieveen* Jacoba Catharina, van Malmöe. — Te Vlissingen den 14 Nov., *Hofkamp* Hortense, van Liverpool. — Te Buenos Ayres den [illegible] Sept., [illegible], van Rotterdam; den 22sten [illegible] Sara, van Amsterdam. — Te Montevideo den [illegible] Sept., [illegible] Zeester, van Rotterdam. — Te Bahia den [illegible] Oct., [illegible], van Montevideo, de laatste om naar Genua te laden. — Te Pernambuck den 18 Oct., *Smadfima* Antje, van Amsterdam; den 20sten [illegible], van Rotterdam. — Te Teneriffe den 28 Oct., [illegible] Aaltje Pronk, van Vigo. — Te Napels den 7 Nov., *Sieger* Jan Hendrik, van Amsterdam. — Te Gibraltar den 2 Nov., *Wold* Bertha, van Konstantinopel naar Queenstown. — Te Porto den 31 Oct., *Roosjes* Maria Beerta en *de Winter* Gesina Catharina, beide van Lissabon; den 5 Nov., *Kramer* Catharina, van Newyork. — Te Londen den 13 Nov., *Visser* de Hoop en *van 't Veer* Jonge Antje, beide van Workum. — Te Ramsgate den 13 Nov., *Dreeves* Hendrika, van Memel naar Calais. — Bij Dungeness den 9 Nov., *de Jong* Jan Hendrik, van Amsterdam naar Valparaiso; den 10den *Witsen Elias* Zeenimph, naar Batavia, den 12den *Eijlerts* President Verkouteren, naar Akyab en *van der Gaauw* Sophie, naar Konstantinopel, alle 3 van Amsterdam. — Te Portsmouth den 13 Nov., *Zeijlstra* Komeet, van Amsterdam naar Konstantinopel. — Te Liverpool den 14 Nov., *van Zanten* Concordia, van Dordrecht. — Te Rendsburg den 9 Nov., *Boiten* Fossina Siers, van Koningsb. n. Groningen; *van der Burg* Wilhelmine, van Colding naar Holland; den 11den *Sprik* Alida, van Kjerteminde, *Bos* Catharina Luitgarda en *Koning* Jonge Willem, beide van Kiel, alle 3 naar Amsterdam; *van Peer* Aukjen, den 12den *Koops* Lammechina en *Schoemaker* Tweelingen, alle 3 van Korsoer naar Holland. — Te Holtenau den 10 Nov., *Haselhoff* Vrede en *Waterborg* Karsina, beide van Karebeckaminde naar de Maas; den 13den *Pluim* Stad Almelo, van Memel en *Velthuis* Vrouw Martha, van Dantzig, beide n. Zwolle; *Pekelder* Berendina, van Colberg en *Emmelkamp* Annegina, van Neustadt, beide naar Amsterdam; *Schuur* Jacoba Gesina, v. Roeskilde naar Schiedam. — Te Nijburg den 8 Nov., *Wienke* Engelina Meinderdina, van Amsterdam naar Odensee. — Te Bremerhaven den 16 Nov., *Mulder* Goede Verwachting, van Rotterdam.

Binnengekomen te Helvoet den 16 Nov., kapit. *Bakker* Johanna, van Inverkeiting. — Te Portsmouth den 14 Nov., *Bos* Anna Maria Henriette, van Amst. n. Suriname. — Te Liverpool den 15 Nov., *Driest* Hermanus Franciscus, van Livorno. — Te North Shields den 14 Nov., *Moesker* Susanna, van Hull. — Te Passaroeang den 30 *van Duyn* Philips van Marnix, van Soerabaya.

Vertrokken van Amsterdam den 15 Nov., kapit. *Hartmans* Henriëtte en Cornelia, naar Batavia; *Nolles* Geertruida, naar Syra; *Huisman* Aurora, naar Bremen; *Muller* Vrouw Antje, n. Norden. — Van Texel den 15 Nov., de Ned. oorl. schooner Rembang, luit. *Hansen* en *Abrahams Jr.* Asia, beide naar Batavia; *Hoekstra* Stad Stavoren, naar Suriname; *Prak* Rensina, naar Napels; *Brouwer* Emma en *Doekes* Gesina, beide naar Livorno; *van Kempema* Sippe Visser, naar Londen. — Uit het Vlie den 14 Nov., *Evert* Johanna, naar Greifswald. — Van Vlissingen den 14 Nov., *Engelsman* Frans Wilkens, naar Gyon; *Douwes Jr.* Pigeon, naar Barcelona; het schip Afina Jonker, kapit. *Greenewoldt*, is naar Schiedam opgezeild. — Van Cadix den 5 Nov., *Kuisinga* Bosphorus, naar Montevideo. — Van Lissabon den 3 Nov., *Müller* Mina Muller, naar Rio de Janeiro. — Van Queenstown den 12 Nov., *Boomgaard* Ecliptica, naar Barbados. — Van Hamburg den 14 Nov., *Vlaat* Hendrika, n. Elmshorn. — Van Bremerhaven den 14 Nov., *Breeland* Gesina Hendrika, naar Gothenburg; *Kremer* Goede Verwachting, naar Groningen; *Kramer* Antje, naar Weener. — Van Memel den 11 Nov., *Dallinga* Arendina, naar Harlingen; *Plukker* Antje, naar de Maas; *Smit* Marchina, naar Hull.

Vertrokken van Texel den 15 Nov., kapit. *Bok* Elisab. Maria, naar Genua; *Hubert* Cornelius Dasse Victor, n. Charlestown. — Van Helvoet den 16 Nov., *Lindeman* Kenau Hasselaar, n. Cardiff. — Van Batavia den 10 Sept., *Carst* Wilhelmina Lucia, n. Amst. — Van Soerabaya den 13 Sept., *Smit* Prins Hendrik, n. Amsterdam.

Zeilklaar te Londen den 14 Nov., kapit. *Wilmink* Hermanna Wilmink en *Meijer* Nicola Uil, beide naar Amsterdam. — Te Gothenburg den 6 Nov., *Knol* Catharina, naar Rotterdam.

ZOUTKAMP, 17 November. Binnengekomen den 15 Nov., kapit. *Loots, Jr.* Emkina, van Hamburg; den 16den *de Winter* Catharina, van Stettin.

Vertrokken den 15 Nov., kapit. *Visser* Anna Sophia, van Varel naar Amsterdam.

Zeilklaar den 16 Nov., kapit. *Bernardus* Agatha Henderika, naar Londen.

OOSTMAHORN, 16 Nov. Vertrokken den 15 Nov., kapit. *Jenkins* Jane, naar Ipswich, *Waterborg* Johanna en *Astuling* Doethea Christina, beide naar Londen, alle 3 van Groningen.

DELFZIJL, 17 Nov. Binnengekomen den 15 Nov., kapit. *Donema* Margaretha Hendrika, v. Eckernförde; *Rozeboom* de Onderneming, van Leer; den 16den *de Buhr* Vrouw Gebcke, van Hamburg; *Kruisinga* Vrouw Reina, *Barghoorn* Vrouw Trientje en *Katt* Margaretha, alle 3 van Emden.

Vertrokken den 15 Nov., kapit. *de Haan* Hoffnung, van Lemkenhaven naar Amsterdam; den 16den *Smedes* Petronella Alberdina, naar Halte; *Bolmeijer* Uit Vriendschap, naar Emden.

GRONINGEN, 18 Nov. Een der alhier gebouwde loodsrinkelaars, bestemd voor het op te rigten loodswezen voor het Friesche Gat en de Eems, stak den 9den dezer in zee, om een proeftogt van vier dagen te doen, onder bevel van kapit. W. A. DE BOER, en bemand met R. DE JONG, P. VAN DER HORST, E. MARWITZ, allen van *Groningen* en J. SMIT, van de *Zoutkamp*. Tot heden is van dat vaartuig nog niets bekend, en daar het op dien tijd stormweder met holle zee was, verwekt dit lang uitblijven mitadien ernstige bezorgdheid bij de achtergeblevene betrekkingen. Wenschelijk ware het dus, dat, indien eenig stranvonder of andere personen iets van genoemd schip of van de manschap mogten ontdekken, daarvan onverwijld kennis mogt worden gegeven aan den heer inspecteur van het loodswezen alhier.

WARFFUM?, 6 Nov. Het schip Anna Catharina, kapit. *Hansen*, van Stockholm naar Antwerpen, is den 2den dezer op Scharjakensgrund gestrand, doch is weder in vlot water gekomen en heeft de reis voortgezet.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

11 Nov. Evers, Fortuna, v. Antw. n. Koppenhage, m. stukgoed.
Seegers, Martha, v. Hartlepool n. Stettin, m. steenkool.
12 —— Lindeboom, Marg., v. Koningsb. n. Dordrecht, m. lijnzaad.

De wind den 11 Nov. Z.O., O.N.O., N.O.; den 12den O.N.O., N.O.; den 13den N.O.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 17 Nov. Naar Rotterdam *f* 7,25 per last gerst.

DANTZIG, 13 Nov. De vrachten zijn op nieuw gestegen; toegestaan naar Amsterdam *f* 30 per last rogge, Londen 9 sh. per qr. tarwe, 29 sh. per load balken, Grimsby 27 sh. 6 d. per dito.

STETTIN, 13 Nov. Naar Antwerpen *f* 28 voor lang hout, *f* 30 met 1 duc. per 10 last voor rogge, Hull 5 sh. 3 d. voor tarwe, 12 sh. voor zink.

KONINGSBERGEN, 12 Nov. Bij levendige affaire werd toegestaan naar Groningen *f* 31, Amsterdam *f* 31 à *f* 31,50 per last rogge, Antwerpen *f* 35 per last lijnzaad, Londen 6 sh. 9 d. à 7 sh., Dundee 5 sh. 9 d. à 6 sh. per qr. tarwe.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 17 November.

TARWE.	Veen 66 ℔ *f* 7,30	Zw. Voer 38 ℔ *f* 3,95
Oude 70 ℔ *f* 14,00	GERST.	" 40 " " 4,15
N. Oml. " "	Winter 54 ℔ *f* 6,20	" 42 " " 4,35
" 1854 70 " " 12,60	" 56 " " 6,50	" 44 " " 4,55
" 72 " " 13,20	" 58 " " 6,80	BOONEN.
" Old. 70 " *f* 12,30	Zomer 58 " " 6,30	Paardeb. *f* 7,50 *f* 8,25,40
" " 72 " " 12,90	Kroebbe 60 " " 6,60	Gr. Erwt. *f* 10 a *f* 10,50
" " 74 " " 13,50	" 62 " " 7,00	Graauwe *f* 9,25 tot *f* 10,50
" [illegible]	HAVER.	ZADEN, ENZ.
ROGGE.	Dikke 36 ℔ *f* 3,95	Old. Kool. *f* 14,25 *f* 15,25
Inl. 64 ℔ *f* 9,50	" 38 " " 4,15	
" 66 " " 9,90	" 40 " " 4,35	Oml. *f* 14,00 *f* 15,25
" 68 " " 10,30	" 42 " " 4,55	Oostr. dito *f* 14,50 *f* 15,25
" 70 " " 10,70	Nieuwe 44 " " 4,75	Zomerzaad *f* 11,25 a *f* 12
BOEKWEIT.	" 46 " " 4,95	G. Mosterdz. *f* 14 a *f* 16
Gr. Zd. 64 ℔ *f* 7,20	" 48 " " 5,15	Lijnzaad
" " 66 " " 7,60	" 50 " " 5,35	Dederzaad *f* 11 a *f* 12,25
" " 68 " " 8,00	Witte Voer 36 " " 3,90	Gr. Gort *f* 10,75 tot *f* 12,25
" " 64 " " 7,00	" 38 " " 4,10	Par. 100 N. ℔ *f* 14,25 *f* 14,50 75 *f* 15 *f* 16,50
Zw. Zand 66 " " 7,40	Witte Voer 40 " " 4,30	
Veen 64 " " 6,90	Zw. Voer 36 " " 3,70	Raapolie p. v. *f* [illegible]

Tarwe op vorige prijzen gehouden, doch vond daartoe minder kooplust. — Rogge meer aan en tot 25 c. lager maar gedeeltelijk te plaatsen, zijnde veel onverkocht gebleven. — Boekweit prijshoudende. — Gerst in 't begin der markt wel zoo aangenaam, maar tot vorige koersen afgegeven. — Haver minder begeerd, Dikke en Witte 10 c. en Zwarte 15 c. lager verkocht. — Boonen in een doen. — Koolzaad en Raapolie willig. — Gort prijshoudend.

ROTTERDAM, 16 Nov. Boekweit: Rijn *f* 252.

LEEUWARDEN, 17 November. Tarwe weinig ter vail en bij hoogere prijzen minder kooplust: puike n. witte *f* 13,25,75, ordinaire *f* 12, *f* 12,75, roode *f* 13,50,80. — Rogge alleen aan benoodigden, nieuwe Inl. *f* 10,50, *f* 11,35, buitenl. *f* 10,50 à 80. — Boekweit minder aangeboden, met goede vraag 20 cent hooger, Vries. zand *f* 8,20,60, Veen *f* 7,70,90. — Gerst meer tot vaste goeden kooplust 40 cent hooger, Winter *f* 6,55 à *f* 7,05, Zomer weinig aan *f* 6,25,50. — Haver vindt tot geringe verhooging goede vraag, vooral voor verzending, fijne *f* 5,40,50, Voer *f* 4,40, *f* 5,20. — Koolzaad tegen verhoogde prijzen niet in omgegaan. — Lijnzaad meer gevraagd, puik *f* 13, minder *f* 11,50 a *f* 12,50.

AMSTERDAM, 17 November. Tarwe op vorige prijs gehouden, doch niet in omgegaan. — Gedroogde Rogge bij partijen iets lager, ongedroogde met weinig handel verkocht: 117, 118, 119, 120 ℔ Archangel *f* 330, *f* 334, *f* 336, *f* 348; 118, 119 ℔ n. Geldersche *f* 315, *f* 320; 117 ℔ o. Odessa *f* 331. — Gerst in een doen; 113, 114, 115, 116 ℔ j. Deens. *f* 251, *f* 254, *f* 257, *f* 260. — Haver; 82 ℔ dikke *f* 155. — Boekweit prijshoudend; 116, 119 ℔ Holst. *f* 247, *f* 250. — Graauwe Erwten, hoewel minder gezocht, werden echter op goed vorige prijzen gehouden en daaronder niet te bekomen. Groene en witte waren zeer schaarsch.

Koolzaad op 9 vat in Nov. 84½ p. vt.; April 1855 [illegible]; Sept. 74½ p. vt. — Lijnzaad *f* 10 hooger; 111 ℔ Odessa *f* 420; 113, 114 ℔ Riga *f* 425. — Raapolie dadelijk in den beginne zeer

willig, bleef op het laatst flaauwer, op levering in den beginne hooger gehouden, bleef mede flaauwer; op 6/w. ƒ 57; Vlieg. ƒ 55,50 a ƒ 54,50; Dec. ƒ 54 a ƒ 52 a ƒ 53; Mei 1855 ƒ 50 a ƒ 49. — Lijnolie hooger; op 6/w. ƒ 43,50; Vlieg. ƒ 42 a ƒ 42,50; Maart, April en Mei 1855 ƒ 43. — Hennepolie op 6/w. ƒ 49; Vlieg. ƒ 47,50.

LONDEN, 15 *Nov.* Van inl. en vreemde Tarwe is sedert Maandag slechts weinig aangevoerd; van eerstgenoemde werd het een en ander tot de notering van dien dag verkocht en van laatstgenoemde werd weinig geplaatst, doordien houders niet gaarne anders dan tot de volle prijzen wilden loslaten. Overige granen goed prijshoudend.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 17 *November*. De prijs der Boter was heden: eerste soort ƒ 39, tweede soort ƒ 37.

LONDEN, 14 *Nov.* Beste Vriesche Boter 106 a 108 sh.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 17 *Nov.* De aanvoer van hoornvee bedroeg op de veemarkt van heden ruim 800 stuks. Onder de vette runderen waren weinig puike soorten. Met weinig handel over het geheel, zijn deze verkocht van 22 tot 27 à 28 en zelfs tot 30 cents de 5 ons. Vaalmelkte wel prijshoudend, verkoop van ƒ 80 tot ƒ 130 à ƒ 140 en nog hooger. Vroegmelkte koeijen weinig aanwezig, prijzen als voren en weinig verkoop. Tijgkoeijen zijn verkocht van pl. m. ƒ 100 tot ƒ 130, insgelijks met weinig aanvoer.

De handel in schapen en varkens was niet groot en de aanvoeren waren minder dan Dingsdag l.l.

Geslagte varkens tamelijk aangevoerd, de verkoop ging van ƒ 55 tot ƒ 59 voor varkens beneden de 100 Ned. ponden. Soorten van meer gewigt zijn verkocht tot ƒ 60 en een weinig hooger.

APPINGEDAM, 15 *Nov.* Er waren heden op de weekmarkt ongeveer 100 stuks runderen en 50 schapen aangebragt; de handel was niet willig, het vette vee van 23 tot 26 cent de 5 ons; ééne vette koe, het puikje der markt, is door den koopman S. KROON alhier verkocht voor ƒ 200; welke koe verder door den kooper zal worden gemest, en dan een bij uitstek sierlijk beest kan worden; de vaalmelkten zijn verkocht van ƒ 80 tot ƒ 125; de tijgkoeijen van ƒ 60 tot ƒ 107.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, 17 *November*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 59⅓, 59⅛, 59⅓; Dito Dito 3 pCt. 70⅞, 70⅞, 70½; Dito Dito 4 pCt. 89, 89⅛, 89⅛; O. I. Leening 4 pCt 88⅛; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 66⅛. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 48⅛, 48⅝ — FRANKRIJK, Oblig 3 pCt. 65⅛. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 17⅛; Dito 3 pCt. 37⅛, 37⅛, 37⅛; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 32⅛, 32⅛, 32⅛; Coup. Bewijzen 5⅛, 5⅛, 5⅛; Amort. Schuld 4⅛, 4⅛. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 36, 36⅛, 36⅛.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 99⅛, 99⅛; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 98⅛; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 82⅛; Dito 4 pCt. 83⅛; Dito bij *Hope* 4 pCt. 75⅛; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 73⅛. — POLEN, Aand. m. Loting v. 500 fl. ƒ 138⅛, 138⅛. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 63, 63⅛; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt 31⅛, 32⅛; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 31⅛, 32⅛; Dito Nieuwe 5 pCt. 73⅛, 73⅛; Dito Dito 1854 5 pCt. 73⅛, 73⅛, 73⅛; Nation. Metall. 5 pCt. 1854 66⅛, 67; N. Weener Loten v. 250 fl. 1854 ƒ 224, ƒ 226, ƒ 225; Amerik. Bank-Actien 3⅛; Dito Orig. 3; Louis. bij *Hope* 5 pCt 99; Mexik. Enk. 20⅛; Dito Onbep. 20. — Peru 4½ pCt. 64⅛; Gr. Uitg. 5⅛; Thes. Amst. 5 pCt. 104½.

In Holl fondsen leverde heden de markt niets belangrijks op. Van vreemde effekten waren wederom Oostenr. ongunstiger gestemd. De meeste der overige soorten waren tot de slotprijzen van gisteren aangeboden, zonder buitengewone levendigheid in den handel. Gren. Obb. St. 14⅛, ⅛; Bl. Gr. Obb. St. 3; 5 pCts. N. Russen bij *Stieglitz* 81⅛.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 2½, 3, 2½; Disconto 3 pCt. *Laatste Prijzen te 5 uur.* Integr. 2½ pCt. 59⅛; Spaansche 1 pCt. 17⅛; Binnenl. 3 pCt. 32⅛; Metall. 5 pCt. 63⅛.

ADVERTENTIEN.

*** VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der Nederlandsche Maatschappij **ter bevordering van Nijverheid**, op MAANDAG den 27sten November 1854, des avonds te 7 uur, in het CONCERTHUIS te *Groningen*. — VERSLAG VAN AFGE VAARDIGDEN. — BENOEMING van NIEUWE DIRECTEUREN, — ENZ.

S. M. S. MODDERMAN,
Secretaris.

*** De **COMMISSIE** voor **Cholera-Zieken** verheugt zich, ter kennis harer Medeburgeren te mogen brengen, dat op **Maandag avond, den 27sten November e.k.**, door de beide te dezer Stede bestaande Vereenigingen: **het Groninger Harmonie-Gezelschap** en het **Reciteer-Collegie Luiofs**, in de SCHOUWBURGZAAL alhier eene **OPENLIJKE VOORDRAGT** zal worden gehouden, waarvan zij, op de meest welwillende wijze, de opbrengst hebben bestemd, om in handen dier Commissie te worden gesteld, ten einde ook daarmede de droevige omstandigheden, waarin zoo vele behoeftige Huisgezinnen verkeeren, in welke de Cholera geheerscht heeft of nog heerscht, te helpen verzachten. Het PROGRAMMA dier Voordragt zal door genoemde Vereenigingen zelve nader worden medegedeeld.

De Commissie voornoemd neemt de vrijheid, hare Medeingezetenen beleefdelijk tot ruime deelneming in opgemelde, aan de weldadigheid gewijde Voordragt uit te noodigen, waartoe hun, door rond te zenden INTEEKENINGSLIJSTEN, de gelegenheid zal worden aangeboden, en acht allen verdere aandrang hierbij overbodig.

GRONINGEN, 13 November 1854.

De Commissie voor Cholera-Zieken alhier, en
Uit haren naam:
W. GERHARDS, *President*.
I. L. SCHAAP, *Vice-Secretaris*.

HOOGDUITSCHE OPERA

te **Groningen**,
onder Directie van **D. L. GOLDAMER.**

PROEFVOORSTELLING

op Donderdag den 23sten November 1854: (†)

MARTHA,

ODER DER MARKT ZU RICHMOND,
Groote Opera in 4 Bedrijven, van FLOTOW.

De Prijs der Plaatsen voor deze Proefvoorstelling als bij Abonnement; 1ste Rang ƒ 1,40, 2de Rang ƒ 1,00. — Militairen in Uniform half geld.

ENTREEBILJETTEN zijn te bekomen en PLAATSEN te bespreken aan den SCHOUWBURG op WOENSDAG en DONDERDAG e.k., van 10—1 en 2—5 uur.

Aanvang te 7 uur.

(†) In de vorige Courant is bij vergissing gesteld Woensdag den 20sten November.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

Voorspoedig bevallen van eenen welgeschapen ZOON [illegible] BECKMAN, Echtgenoot van
TH. NIEMEIJER.

GRONINGEN, 16 November 1854.

*** GRONINGEN, 17 November 1854. Heden beviel [illegible] eene DOCHTER Vrouwe R. C. M. VAN HALL, [illegible] van
Mr. **S. M. S. MODDERMAN.**

*** Tot onze smart is heden overleden ons jongste Kind **JACOB STEVEN.**

Groningen, 15 November 1854.
Jr. MESDAG.
[illegible] MESDAG-DIJK.
[illegible] kennisgeving.

*** Heden overleed, tot onze droefheid, onze geliefde Vader en Behuwd-Vader KLAAS LIJBERING, in den ouderdom van ruim 80 jaren.
Groningen, 15 November 1854.
[illegible] LIJBERING.
[illegible] Uit aller naam.
[illegible] kennisgeving.

[illegible] omstreeks een-en-zeventig jaren over[illegible] BOELIJNA NIJSINGH [illegible]
[illegible] 15 November 1854.
[illegible] **J. MAGNEES.**

*** Door **J. DE LANGE**, te *Deventer*, is uitgegeven een **populair werkje** over **STAATSHUISHOUDKUNDE**, getiteld:

Rijk en Arm,

DOOR
MEVROUW **MARCET.**
NAAR HET ENGELSCH. Groot 12mo. Prijs ƒ 0.60.

*** **VAN DER MEER & VERBRUGGEN**, Boekhandelaars te *Rotterdam*, hebben uitgegeven en verzonden:

STEMMEN DES HEILS,

LEERREDENEN, DOOR

Dr. J. J. van OOSTERZEE.

PRIJS ƒ 3.

Gebonden in Verguld Linnen Band ƒ 3.60.

Deze Bundel bevat de 12 Leerredenen, dit jaar afzonderlijk uitgegeven, onder de volgende titels:

I. Gods Vertroosting en onze Smart. II. Gods Hoogheid en onze Geringheid. III. Gods Kracht en onze Zwakheid. IV. De Hemelsche Zielenarts. V. De Verschijning aan meer dan 500. VI. De Opstanding der Dooden. VII. Ninevé-Nederland. VIII. Het laatste Oordeel. IX. De weg des Behouds. X. De waarde van ééne Ziel. XI. De Verzoeking in de Woestijn. XII. Alles IJdelheid. **Elk nog afzonderlijk verkrijgbaar a 25 Cts.**

Bij dezelfden is mede verschenen:

Op Reis.

BLADEN UIT DE PORTEFEUILLE VAN
Dr. J. J. VAN OOSTERZEE.
2de druk, 12mo., gebonden in Verg. Rood Linnen Bandje, Verguld op Snede. Prijs ƒ 1.60.

BEDREIGD MAAR VEILIG,

LEERREDE OP DEN
GEDENKDAG DER KERKHERVORMING,
DOOR
Dr. J. J. VAN OOSTERZEE.
Prijs 25 Cents.

HISTORISCHE ATLAS VAN NOORD-NEDERLAND,

DOOR **Mr. G. MEES, Az.zn.**,
5de Aflevering, met eene Gekleurde **Kaart**, de eerste tijden der Republiek, in 1590. Prijs ƒ 2.

*** Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, is uitgegeven:

Vrije, practische blik op het ONTWERP VAN WET voor 't LAGER en MIDDELBAAR ONDERWIJS. Een Woord in het belang van **Ouders, Onderwijzers** en den **Staat.** (*Uitgegeven ten voordeele van de Choleralijders binnen de Stad Groningen*) Prijs ƒ 0,30.

Exemplaren van dit Werkje zijn verkrijgbaar gesteld bij de Heeren BOLEFFS te *Amsterdam*, Erven TIJL te *Zwolle*, EEKHOFF te *Leeuwarden*, SCHAAFSMA te *Dockum*, v. HOUTEN te *Assen*, HUISINGH te *Winschoten*, v. HALTEREN te *Wildervank*, JOUSTRA te *Hoogezand* en de Wedw. MEKEL te *Appingedam*.

Voorst wordt door hen met goed succes gedebiteerd:

TAFEL

OF BEREKENING DER HUUR OF RENTE VAN EIGENDOMMEN.

Prijs 50 Cents.

Kinderwerkjes:

I. *J. J. A. GOEVERNEUR*, **Nieuwe Fabelen en Versjes voor Kinderen.** Met 21 plaatjes. Prijs ƒ 0 — 90.

IDEM met gekleurde plaatjes ƒ 1 — 20.

II. *J. J. A. GOEVERNEUR* en *H. ILPZEMA VINCKERS*, **Lust en Leering;** Fabelen, Sprookjes en Vertelsels, voor Hollandsche Jongens en Meisjes. Met 6 plaatjes. Prijs ƒ 0 — 80.

IDEM met gekleurde plaatjes ƒ 1 — 00.

III. *J. J. A. GOEVERNEUR*. **De oude Koffer, of een Boek is een groote Schat.** Kleine Verhalen voor jonge Kinderen, eene vreemde Dame naverteld. Met 14 Plaatjes. Prijs ƒ 0 — 80.

IDEM met gekleurde plaatjes ƒ 1 — 00.

IV. *A. G. BRUINSES*. **Vertellingen uit de Geschiedenis des Ouden Testaments.** Vrij naar het Engelsch van Miss *LAWRENCE*. Met 15 plaatjes. Prijs ƒ 1 — 20.

V. ——— **Vertellingen uit de Geschiedenis des Nieuwen Testaments.** Naar dezelfde. Met 8 plaatjes. Prijs ƒ 1 — 20.

VI. *H. ILPZEMA VINCKERS*, **Rijmen voor de Kinderkamer.** Met 8 plaatjes. Prijs ƒ 0 — 80.

IDEM met gekleurde plaatjes ƒ 1 — 00.

Martini-Kerk.

KERKMEESTEREN der **MARTINI-KERK** noodigen alle **EIGENAREN** van **VROUWEN ZITPLAATSEN** aldaar en alle **HUURDERS** van de aan die Kerk toebehoorende **PLAATSEN**, uit, op de hierbij genoemde dagen in de Kerk te komen, ten einde het **Bewijs** van het **nieuwe nommer** en de **aanwijzing** hunner **Zitplaatsen** te ontvangen. — De **Eigenaren** der Zitplaatsen gelegen in het

Zuidwestelijk gedeelte, op	**Maandag**	den 20 Nov. e.k.	
Noordwestelijk „	„ **Dingsdag**	„ 21	„
Zuidoostelijk „	„ **Woensdag**	„ 22	„
Noordoostelijk „	„ **Donderdag**	„ 23	„

De **Huurders** der Zitplaatsen gelegen tusschen het **Orgel** en het **Doophek**, op **Vrijdag** den **24sten** en die tusschen het **Doophek** en het **Oostelijk gestoelte**, op **Zaturdag** den **25sten** November e.k., telkens des **morgens** van **9 — 1 uur.**

Ieder wordt verzocht te zorgen, het **Nommer** van zijne vroegere **Zitplaats** met naauwkeurigheid te kunnen opgeven.

GRONINGEN, 14 November 1854.

De Kerkmeesteren,
Namens dezelve,
H. O. FEITH,
Adm. Kerkm.

Maandag den 27sten November

1854, des voormiddags te 10 uur, zal in de Bovenwoning door wijlen Mejuffrouw de Wedw. P. FRIESE bewoond, in de Stoeldraaijerstraat te *Groningen*, publiek worden verkocht: **Eenige MEUBELAIRE en ANDERE ROERENDE GOEDEREN**, waaronder een best **EIKENHOUTEN KABINET, HALVE-KASTKLOK, TAFELS, STOELEN, BEDDEGOED**, eene partij **BOEKEN, ENZ.** Te bezien Zaturdag bevorens, 's namiddags van 2—4 uur.

Mr. **J. W. QUINTUS**, *Notaris*.

*** De Notaris **J. PICCARDT**, te *Hoogezand*, zal, ten verzoeke van **J. M. MIDDENDORF**, op WOENSDAG den 22sten November 1854, des avonds te 6 uur, ten Huize van JAN O. BOUMAN, te *Westerbroek*, publiek te koop presenteren:

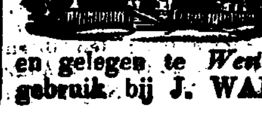

Eene **BOERENBEHUIZING**, lett. A, no. 21, met het ERF, den TUIN en circa 12 Bunders GROEN-, BOUW- en BOSCHLAND, staande en gelegen te *Westerbroek*, Gemeente *Hoogezand*, thans in gebruik bij J. WALLINGA.

*** Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van den eerst ingeschrevenen Voogd en den Voogd van de minderjarige Kinderen van wijlen BOTE GOSSES DE JAGER, Arbeider te *Niezijl*, op VRIJDAG den 24sten November 1854, des morgens te 10 uur, ten Huize van de Erven van wijlen R. G. HORST, te *Niezijl*, publiek te verkoopen:

I. Een HUIS, letter B no. 83, twee WONINGEN, met derzelver ERF en TUIN, staande en gelegen aan de Straat te *Niezijl*.

II. Een HUIS, letter B no. 1, met derzelver ERF, staande en gelegen aan de Trekvaart onder *Niezijl*.

III. Een Bunder, 80 Roeden en 94 Ellen EIGEN LAND, gelegen aan de Trekvaart onder *Niezijl*.

VERKOOP VAN EEN

WRAK EN SCHEEPSTUIGAGIE.

De Notaris **BRANDSMA**, te *Schiermonnikoog*, zal op VRIJDAG den 24sten November 1854, des morgens te 10 uur, bij het Pakhuis voor Strandgoederen aldaar, ten verzoeke van den Schipper H. R. DE HAAN, te *Groningen*, die op den 3den bevorens met Schip en Lading op de buitengronden van *Schmoog* is gestrand, in het openbaar, à kontant, verkoopen:

I. Deszelfs, op vaste Strand ten Noorden van 't Eiland als Wrak zittend **SMAKSCHIP**, genoemd ***ANNA JANNA***, lang ruim 70 Vt., wijd 16 Vt., hol 7½ Vt.

II. De **VLEET** of den **INVENTARIS**, geborgen van dat Schip, bestaande in verschillende, waaronder zoo goed als nieuwe VOORWERPEN, als:

1 GROOTE en 1 BEZAANSMAST; 2 GIEKEN; 1 BOEGSPRIET; 2 ZWAARDEN; 1 ROER; 1 BRAADSPIT; 3 GROOTE en 1 KLEIN ANKERS met IJZEREN en HOUTEN STOKKEN; 4 KETTINGS, lang 75, 45 [illegible] Vademen; 2 GROOTE en 2 BEZAANSZEILEN; 2 FOKKEN; TE en 1 KLEINE KLUIFFOKKEN; 2 STAGFOKKEN; 1 RA; 1 BREEFOK; 2 JAGERS; 1 NIEUWE [illegible] 75 Vademen lang; eenige stukken TROS; 1 STEL BAKSTAGEN; STAAND en LOOPEND WANT, met der TOUWWERK met BLOKKEN; eenige KLEEDEN, ENZ.; — voorts 1 BOOT met RIEMEN; 3 WATERTONNEN met IJZEREN HOEPEN; 1 VLEESCHTON, KOOLVAT; verschillende KOK- en KEUKENGEREEDSCHAPPEN, en 't geen meer ten voorschijn zal worden gebragt.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van A. HUNNEMAN en Vrouw, op DONDERDAG den 30sten November e.k. des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder D. R. MULDER, te *Winschoten*, in openlijke veiling te verkoopen:

Eene **BEHUIZING**, vier afzonderlijke WONINGEN, met daarbij behoorenden grooten TUIN en BLEEKVELD, staande en gelegen in den Wevershorn te *Winschoten*; tot velerlei Affaire geschikt, waarover ƒ 1500—00 naar 4 pCt. kan blijven beleend.

De Verkoopcondition liggen ter lezing ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

Verkooping,

den 1sten December 1854, ten overstaan van den Notaris **P. VAN DE GRAFF**, residerende te *Middelburg*, Hoofdplaats der Provincie *Zeeland*, op het Buitenverblijf **Oostende**, staande en gelegen onder *Middelburg*, van **240** stuks **extra mooije OLMBOOMEN**, bijzonder geschikt **voor alle Werk.**

*** Ten overstaan van Mr. **P. BRONGERS**, Notaris te *Mensingeweer*, zal, op MAANDAG den 4den December 1854, des avonds te zes uur, ten Huize van den Kastelein HOLSCHER, te *Kloosterburen*, publiek verkocht worden aangeboden:

Eene nette **BEHUIZING**, waarin twee VOORKAMERS, KEUKEN, met **SCHUURTJE**, staande in PAARDE- en KOESTAL, der voorzien van KELDER, PUT, REGENBAK en verdere GERIJFELIJKHEDEN, met de BEKLEMMING van het *Heem*, groot 6 Roeden en 70 Ellen, staande en gelegen aan den Heereweg te *Kloosterburen*, 's jaars vaste huur vier Gulden, en toebehoorende aan den Heer S. L. MEKEL, Geneesheer te *Aversest*, aan de Zuidervaart.

P. BRONGERS.

In de Maand DECEMBER e.k. zal publiek worden verkocht: het welbekende **KOFSCHIP** genoemd ***JACOBA NA***, groot 125 Tonnen, met deszelfs **ten INVENTARIS**, in het jaar 1841 nieuw uitgehaald, laatst bevaren door Kapit. K. P. HUGES, thans liggende te *Groningen*. Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP**, bij de Heeren HOOITES, te *Hoogezand*, D. ROMKES en den Heer [illegible] te *Sappemeer*.

SAPPEMEER, 16 November 1854.

G. A. Weinberg

in de Stoeldraaijerstraat,

rekommandeert zijnen welvoorzienen **WINKEL**, bijzonder eene partij zeer fraaije GERUITE en GEBLOEMDE **DE WOLSTOFFEN**, PARAMATTA'S, 7/4 SHAWLS en DOUBLE TWILTS, THIBETS, HEEL en HALF **LAKEN** en meer andere ARTIKELEN geschikt voor het Saizoen. Wegens groote concurrentie, zal alles tot **lage prijzen** verkocht worden; verzoekt gunstige rekommandatie.

G. A. WEINBERG.

NB. 's Maandags LAPPEN.

Kerkkussens,

in verschillende soorten, alsmede EFFENE en GEBLOEMDE **DE TRIJP** voor dezelve, te bekomen aan den winkel van

GERLOF DE JAGER, *Te* [illegible]
Gelkinzestraat, bij den Carolieweg.

De ondergeteekende, de betrekking van **LEEDAANZEGGER** op zich genomen hebbende, rekommandeert zich door deze vriendelijk in het uitoefenen van bovengenoemd Vak, alsmede in het **bekend** van **BEVALLINGEN**, enz.; belovende eene prompte civiele behandeling.

J. J. VOS,
wonende in de Peperstraat, lett. D, [illegible]

Een DOOPSGEZIND **PREDIKANT** op het Eiland *Texel* verlangt te leeren **kennen**, die **bekwaam** en **genegen** mogt zijn om, vooral ook op de behoeften zijner 6 Kinderen, op eene **waardige** wijze de taak der **BEZORGING** zijner **HUISSELIJKE BELANGEN** op zich te nemen. Hij verzoekt de zoodanigen, met *franko* Brieven van een met de noodige BERIGTEN en AANWIJZINGEN van informatie, zich vóór **ten spoedigste** te willen adresseren aan den Boekhandelaar J. B. WOLTERS, aan de Vischmarkt te *Groningen*.

WORDT GEVRAAGD
in de Stad *Groningen*, een **LEERLING** in den **HOUTHANDEL**. Informatie aan het BUREAU dezer COURANT.

Te *Groningen* bij de **Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.**